Voorjaarsrapportage

2021

Gemeente Westerveld

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING EN LEESWIJZER 4
1.1 Inleiding 4
1.2 Leeswijzer 4
1.3 Algemene bepalingen 4
1.4 Behandelschema 4

2 THEMA'S 5
2.1 Inleiding 5
2.2 Missie & visie 5
2.3 Veranderende realiteit 5
2.4 Bespreken stand van zaken voorgestelde onderwerpen 5
2.5 Thema: Subsidies 7
2.6 Thema: Vastgoed 7
2.7 Thema: Ontwikkelingen Gemeentefonds 7
2.8 Thema: Decembercirculaire 2020 (3e Corona maatregelen pakket) 9
2.9 Thema: 4e Corona maatregelen pakket 9
2.10 Thema: Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan 2020-2030 (GVVP) 11
2.11 Thema: Beheer openbare ruimte door ROVA 12
2.12 Thema: Participatie van Westerveld in de Regio Deal Regio Zwolle 13
2.13 Thema: Actualisatie kapitaallasten 15
2.14 Thema: Actualisatie duurzaam meerjaren onderhoudsprogramma (DMJOP) 2021-2030 15
2.15 Thema: Dividend 15
2.16 Thema: Jeugdzorg 2021 16
2.17 Thema: Kostenontwikkeling Gemeenschappelijke regeling RUD Drenthe en effect invoering Omgevingswet op de Legesinkomsten 16

3 FINANCIEEL PERSPECTIEF 18
3.1 Structureel perspectief 2021 en meerjarig 18
3.2 Structureel perspectief (verzameld per programma) 19

4. KADERSTELLINGEN VOOR 2022 20

5. PERSPECTIEF PER PROGRAMMA EN FINANCIËLE MUTATIES 2021 25
Bijlage 1: Investeringen GVVP 53
Bijlage 2: Investeringen 54
Bijlage 3: Groot onderhoud wegen volgens MJOP 55
Bijlage 4: Volledig overzicht investeringen 2021 – 2025. 56
Bijlage 5: Overzicht ontwikkelingen Voorjaarsrapportage. 59

VASTSTELLINGSBLAD VOORJAARSRAPPORTAGE 2021 62

1. Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding
We hebben er voor gekozen om een beperkt aantal punten op hoofdlijnen te benoemen. We zijn graag bereid om met u als gemeenteraad van gedachten te wisselen over deze tussenstand.

1.2 Leeswijzer
In deze Voorjaarsrapportage geven we een tussenstand over 2021 en schetsen een aantal ontwikkelingen.

In *hoofdstuk 2* staan een aantal thema's en nemen wij de gemeenteraad mee in de positie van de gemeente.
Hoofdstuk 3 geeft het financieel perspectief voor 2021 en volgende jaren. Het geeft inzicht in de budgetmutaties en de doorwerking daarvan.
Hoofdstuk 4 geeft de kaderstelling als basis voor de begroting 2020-2025.
In hoofdstuk 5 staat het financiële perspectief per programma. En er staat een overzicht van de financiële mutaties onderverdeeld in de volgende categorieën:

1. Raadsbesluiten
De raadsbesluiten omvatten de beslissingen die de gemeenteraad heeft genomen in de periode tussen de Najaarsrapportage 2020 en de Voorjaarsrapportage 2021 (tot 1 mei 2021).

2. Collegebesluiten
Onder de collegebesluiten vallen de beslissingen die in de periode tussen de Najaarsrapportage 2020 en de Voorjaarsrapportage 2021 zijn genomen (tot 1 mei 2021).

3. Autonome ontwikkelingen
De autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die onontkoombaar zijn én die betrekking hebben op de taken van de gemeente of het uit te voeren beleid. Dit betekent dat de gemeente dient te anticiperen op de autonome ontwikkelingen die zich voordoen.

4. Nieuw beleidsvoorstellen (inclusief coronapakket)
Dit zijn de beleidsvoorstellen die wij voorleggen aan de gemeenteraad voor besluitvorming. Het zijn de wensen, plannen en voorstellen voor nieuw beleid voor de komende jaren.

5. Administratieve correcties
Dit betreft mutaties tussen programma's en/of producten. Dit om de kredietbewaking te bevorderen door betere matching van budget met werkelijke baten en lasten. Ze zijn budgettair neutraal, behalve een administratieve correctie op de primitieve begroting 2021.

6. Investeringen
Dit zijn alle mutaties op de investeringen in de jaren 2021 tot en met 2025. Het betreft de kapitaallasten. De mutaties op de investeringen zijn verwerkt in het overzicht in de bijlage 2 t/m 4.

7. Bezuinigingen
Omdat het resultaat voor 2021 in eerste instantie verder verslechterde, heeft de ambtelijke organisatie 'huiswerk' gedaan door bezuinigen voor te stellen die er voor zorgen dat voor 2021 en de jaren daarna een beter evenwicht tussen baten en lasten ontstaat. De mutaties per programma zijn daar waar nodig gespecificeerd. Daarmee zijn ze voor de raad inzichtelijk.

De Voorjaarsrapportage wordt afgesloten met het Vaststellingsblad.

1.3 Algemene bepalingen
Indien er geen verandering heeft plaatsgevonden in één van de onderwerpen, dan is dit onderwerp niet verder opgenomen in het programma;

1.4 Behandelschema
- 24 juni 2021 Technische vragenronde voor gemeenteraadsleden
- 6 juli 2021 Behandeling Voorjaarsrapportage in de gemeenteraad

2 Thema's

2.1 Inleiding

Voortbordurend op het verandertraject 'Zo Buiten Zo Binnen' is 'Grensverleggend Besturen 2.0' ons uitgangspunt voor de huidige bestuursperiode. Een gezonde financiële huishouding is niet alleen het uitgangspunt, maar staat door diverse ontwikkelingen zwaar onder druk. Het water staat gemeenten in Nederland tot aan de lippen. Ook Westerveld heeft de afgelopen jaren circa 6% van het begrotingstotaal kunnen ombuigen. Tegelijk constateren we dat 'de rek er uit' is.
Om die reden hebben wij een brief geschreven aan de raad waarin wij een 'winstwaarschuwing' geven en dat wij een begroting 2022 zullen presenteren, zonder dat er sprake is van een structureel evenwicht. Daarmee voldoen we niet aan de criteria van de gezamenlijke toezichthouders. Maar wij zijn van mening dat het Rijk meer middelen moet geven voor de taken die aan gemeenten worden overgedragen terwijl de gemeente geen sturingsmogelijkheden heeft door gebrek aan autonomie. Dit wringt steeds meer. Met deze Voorjaarsrapportage en kaderstelling willen wij een signaal afgeven dat de 'rek eruit is'. Tegenvallers op jeugdzorg zijn niet langer op te vangen binnen de begroting. Het is een meevaller dat het Kabinet onlangs heeft besloten voor 2021 extra middelen jeugdzorg ter beschikking te stellen.

2.2 Missie & visie

We willen uitstralen en waarmaken dat iedereen ertoe doet, gehoord wordt en bijdraagt aan onze samenleving. Samen met de inwoners willen we zorgen voor een prettige, veilige en gezonde leefomgeving. Waar vrijheid ten koste gaat van veiligheid of gezondheid, willen we grenzen stellen. Maar bovenal willen we in hechte samenwerking en dialoog met bewoners en bedrijven zorgen voor een gemeente waar iedereen prettig woont en onderneemt en zich graag wil vestigen.

2.3 *Veranderende realiteit*

We zien toenemende lasten ontwikkeling. Vooral in de jeugdzorg en in iets mindere mate bij de WMO. Ondanks bezuinigingen en het verhogen van de lokale lasten in voorgaande jaren zien wij ons thans genoodzaakt te moeten gaan bezuinigen op onderdelen die een grotere maatschappelijke impact zullen hebben. Dit zijn zaken die tijd nodig hebben. Het maakt dat wij als gemeente niet in staat zijn een structureel sluitende begroting op te stellen voor 2022 t/m 2025. Wij vragen aandacht voor de financiële huishouding van gemeenten via de VNG bij onze minister van BZK. Daarbij gaat het om de volgende punten:

- De 'koek moet groter';
- 'Knaken voor taken';
- Herverdeling gemeentefonds moet logisch, transparant en uitlegbaar zijn.
- Grotere autonomie voor gemeenten;
- Afschaffen opschalingskorting en afschaffen abonnementstarief WMO;
- Instellen van een eigenbijdrage in de jeugdzorg;
- Extra middelen voor de invoering van de omgevingswet;
- Zonder extra middelen voor de warmtetransitie, energietransitie komen de beoogde klimaatdoelen niet tot stand.

In de vorm van een aantal thema's worden een aantal onderwerpen besproken en geduid. Zo houdt u inzicht in ontwikkelingen, voortgang van ombuigingen in het sociale domein of noodzakelijke bijstellingen

Een beperkte kaderstelling geeft de uitgangspunten voor de op te stellen begroting 2022. Deze uitgangspunten staan in hoofdstuk 4.

2.4 Bespreken stand van zaken voorgestelde onderwerpen

Bij de 'Uitgangspunten voor de begroting 2021' en in de 'Begroting 2021' zijn een aantal onderzoeken aangekondigd. De aangekondigde onderzoeken zijn:

Onderwerp
1. Voormalige werf Havelte, verkopen pand
2. Beperken van het aantal begraafplaatsen. Onderzoek naar tariefstelling.
3. Heroverwegen BrinQ in relatie tot het ervaren kwaliteitsniveau
4. Stoppen maatschappelijke initiatieven, verplichtingen in kaart brengen
5. Andere invulling van het omgaan met het participatiebudget
6. Onderzoek naar de doelmatigheid van sportaccommodaties
7. Onderzoek naar uitbesteden werkzaamheden gemeentewerf en tractie
8. Onderzoek naar de exploitatie van de voormalige school De Heidehoek
9. Bibliotheek, plan van aanpak voor een onderzoek naar het aantal locaties

We geven u een ‘update’ van de stand van zaken.

1. Voormalige werf Havelte, verkopen pand
Er is voldoende belangstelling voor het perceel. De uitdaging zit in een goede planologische inpassing. De meest haalbaar geachte scenario’s zijn: maatschappelijke en bedrijfsbestemming.

2. Beperken van het aantal begraafplaatsen. Onderzoek naar tariefstelling.
Startnotitie is besproken. Planning: College–en raadsvoorstel kwartaal IV 2021

3. Heroverwegen BrinQ in relatie tot het ervaren kwaliteitsniveau
In 2019 is de BrinQ-visie vastgesteld en zijn via het bijbehorend knoppenvoorstel opties en risico’s in kaart gebracht van de financiële vertaling. In het knoppenvoorstel zijn onderdelen wegbeheer en groot onderhoud wegen, verkeer en vervoer, sloten en bermen, plantsoenen, bomen, houtwallen en singels en speelplaatsen uitgewerkt. Aan de BrinQ-visie ligt een uitgebreid participatietraject ten grondslag.
Ook uit de input vanuit de samenleving voor de Omgevingswet (Natuurlijk Westerveld) kwam naar voren dat het onderhoud aan en in de openbare ruimte aandacht verdient.
De toegekende bedragen voor uitvoering van de BrinQ-visie en bijbehorend knoppenvoorstel kunnen eventueel terug worden gedraaid, maar dan lopen we risico’s als het gaat om kapitaalvernietiging en aansprakelijkheid. Ook zullen we terug moeten naar de samenleving om tekst en uitleg te geven.
Wel zien we binnen BrinQ en knoppenvoorstel een aantal mogelijkheden om op kortere termijn te bezuinigen zonder dat dit (grote) consequenties heeft t.a.v. kapitaalvernietiging en aansprakelijkheid. De opties zijn in een aparte notitie nader geduid. Dit is het resultaat:

Betreft	2021	2022	2023	2024	2025
Sloten en bermen	30.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Geen participatie bij regulier onderhoud	0	25.000	25.000	25.000	25.000

Deze voorlopige uitkomst verwerken we als taakstelling in de kaderstelling. Hoofdstuk 4.

4. Stoppen maatschappelijke initiatieven, verplichtingen in kaart brengen
In 2019 zijn de subsidieregelingen Initiatieven en Evenementen in werking getreden. Het maximum aan te vragen bedragen liggen lager dan voorheen. Via de voorjaarsrapportage 2020 is het budget maatschappelijke initiatieven – kortgezegd – gehalveerd naar € 60.000 per jaar. Stoppen met maatschappelijke initiatieven zou concreet € 60.000 op kunnen leveren. Het betekent wel een trendbreuk met het huidige beleid.
Een te onderzoeken alternatief zou kunnen zijn een ‘vermogenstoets’ in te voeren. Organisaties (zoals verenigingen) met voldoende eigen middelen zouden niet meer kunnen aanvragen.
We stellen voor een taakstelling van € 30.000. Deze nemen we mee in de kaderstelling. Hoofdstuk 4.

5. Andere invulling van het omgaan met het participatiebudget
Het niet-gecontracteerde deel van het P-budget is bij een eerdere ombuiging al verlaagd. Uit de recente besprekingen over ombuigingen participatiewet, bleek een bezuiniging nauwelijks haalbaar.

6. Onderzoek naar de doelmatigheid van sportaccommodaties

Op dit terrein vinden meerdere deelonderzoeken plaats naar toekomstbestendigheid van sportaccommodaties. Het meest actueel is het initiatief in Havelte. Zolang deze onderzoeken en initiatieven niet in een breder (zowel financieel als geografisch) afwegingskader kunnen worden geplaatst, kunnen kostenoverwegingen niet of slechts van secundair belang zijn. Deze thema's kunnen een plek krijgen in de op te stellen Omgevingsvisie. Het is nog niet reëel om in de kaderstelling bedragen op te nemen.

7. Onderzoek naar uitbesteden werkzaamheden gemeentewerf en tractie

Stalling ROVA is Dieverbrug. Er kan nu dus verder gekeken worden naar de langere termijn: is er dan nog ruimte die we kunnen afstoten? Dat wordt nu uitgewerkt/onderzocht. In kwartaal III zou het klaar kunnen zijn, waarmee het kan worden verwerkt in de voorjaarsnota 2023.
Alle investeringen in tractie staan voorlopig tot de uitkomsten van het onderzoek 'on hold'.

8. Onderzoek naar de exploitatie van de voormalige school De Heidehoek

Binnenkort start een scenario-onderzoek naar een toekomstbestendige exploitatie van De Heidehoek.

9. Bibliotheek, plan van aanpak voor een onderzoek naar het aantal locaties

Dit onderzoek wordt in een breder kader geplaatst. Samen met de drie grootste subsidiepartners in het maatschappelijk domein (Scala, WMW en Bibliotheek) gaan we onderzoeken hoe we efficiënter kunnen werken in het Maatschappelijk Domein
Kunnen we door een samenwerking van de WMW, Bibliotheek Westerveld en Scala de dienstverlening aan de inwoners van Westerveld op peil te houden - en daar waar mogelijk misschien verbeteren - en een besparing creëren?
Wij verwachten medio augustus 2021 een ambtelijk advies. Vooruitlopend daarop zijn we van mening dat de efficiënter werken een besparing geeft. We nemen daarom 10% efficiency korting op als taakstelling. We nemen een bedrag op van € 151.000 in de kaderstelling. Zie hoofdstuk 4.

2.5 Thema: Subsidies

In het kader van bezuinigingen willen we alle te verstrekken subsidies opnieuw beoordelen. Enkele grote subsidiepartners willen we apart beoordelen. Voor de overige 'kleine' subsidies wordt een taakstelling van 33% van het totaal aan subsidies opgenomen. Dit is in totaal een bedrag van € 147.000, hiervan is in deze voorjaarsrapportage al € 30.000 aan bezuiniging gerealiseerd. Waardoor de resterende taakstelling € 117.000 bedraagt, deze wordt verwerkt in de kaderstelling. Zie hoofdstuk 4.

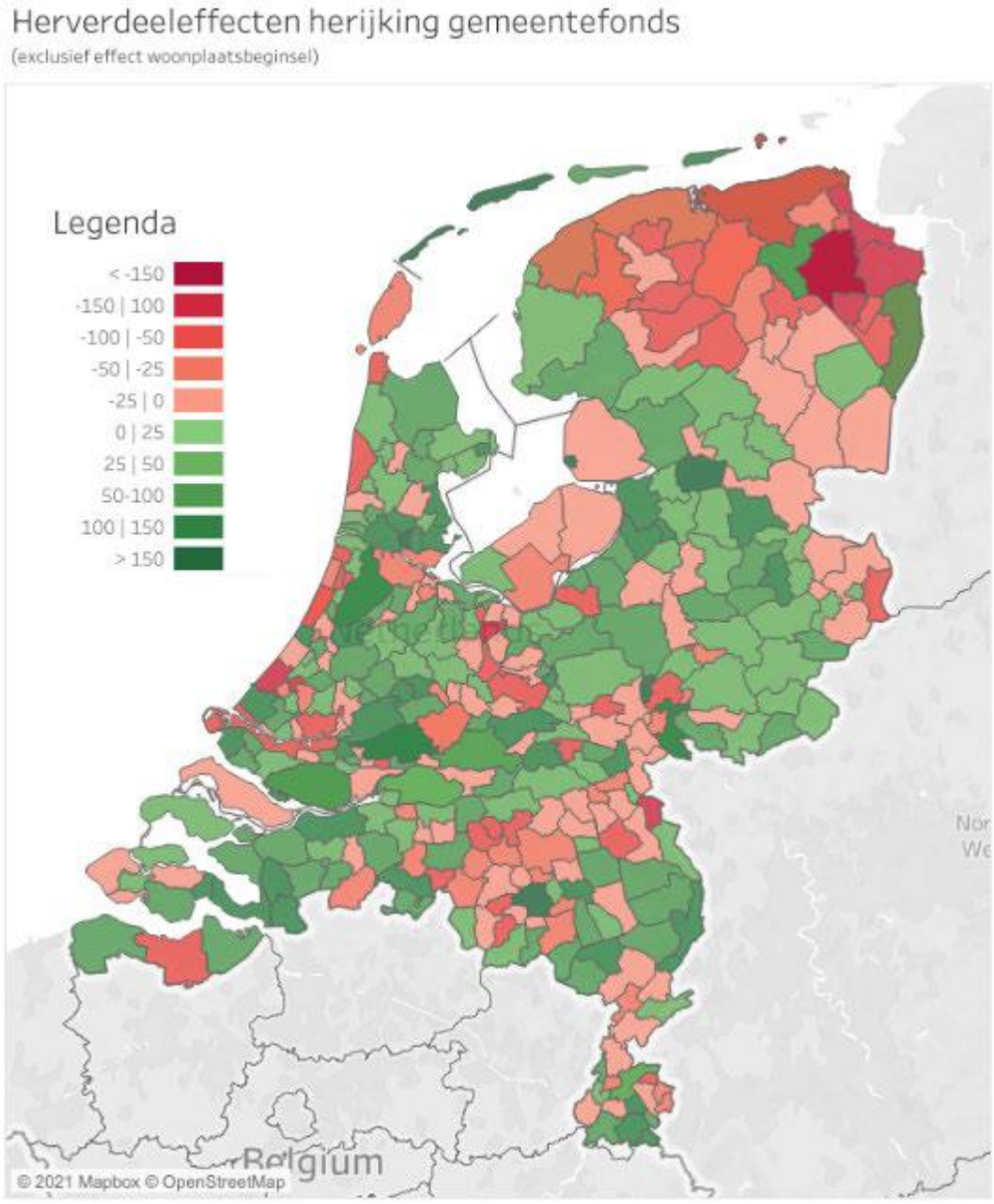
2.6 Thema: Vastgoed

We zien mogelijkheden voor de verkoop van gemeentelijk vastgoed. De omvang van de vastgoedportefeuille van de gemeente Westerveld is bescheiden en divers. Er is een verkenning gemaakt om te komen tot een structurele verlaging van lasten. We hebben ons beperkt tot de gebouwen die geen of beperkt een beleidsfunctie ondersteunen (geen kernbezit). De gebouwen/ locaties die al meegenomen zijn in andere onderzoeken zijn buiten beschouwing gelaten (zoals sport en begraafplaatsen).
De gebouwen die in aanmerking kunnen komen om op de korte of middellange termijn af te stoten zijn in beeld. We onderzoeken per locatie wat realistisch is, zowel voor verkoop als voor de termijn waarop.
De gebouwen die mogelijk in aanmerking komen om op de korte of middellange termijn af te stoten geven een besparing in de exploitatie die kan oplopen tot € 128.600.
De verkoopopbrengst minus de boekwaarde zal worden gebruikt om de algemene reserve te versterken.

Deze voorlopige uitkomst verwerken we als taakstelling in de kaderstelling. Zie hoofdstuk 4.

2.7 Thema: Ontwikkelingen Gemeentefonds

De vergelijking van de nieuwe met de huidige verdeling geeft een ander beeld dan in het voorjaar van 2020, toen alleen de resultaten van het sociaal domein bekend waren. Het herverdeeleffect kan worden onderverdeeld in herverdeeleffecten voor het klassiek domein (KD), het sociaal domein (SD) en de herverdeeleffecten als gevolg van de verevening van algemene eigen middelen (AEM).
Het gemiddelde herverdeeleffect van deze drie samen voor gemeenten met tot 20.000 inwoners is € 8,- per inwoner. Voor de gemeente Westerveld is het herverdeeleffect € 6,- per inwoner Dat betekent een effect van totaal € 116.760. De ingroei is 25% per jaar.

De uitkomst voor Westerveld is niet negatief. We zitten in het ‘groen’, een positieve bijstelling. Wat opvalt is dat de verdeling voor de armere gemeenten[1] in het noorden van Nederland de herijking van het gemeentefonds negatief tot zeer negatief uitvalt. Provincies en raden uit Noord Nederland hebben schriftelijk aan de bel getrokken. De vraag die gesteld kan worden of deze herverdeling ‘deugt’?

Het Rijk heeft met de VNG afgesproken – omdat dit kabinet **geen besluit meer neemt** over de invoering van de nieuwe verdeling – samen de besluitvorming door het volgend kabinet voor te bereiden. Als eerste vragen de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een **advies** over de keuzes die gemaakt zijn in de nieuwe verdeling. De ROB wordt gevraagd te adviseren of de nieuwe verdeling invulling geeft aan de doelen en de uitgangspunten van het gemeentefonds en of de belangrijkste knelpunten zijn opgelost. Na ontvangst van het advies van de ROB volgt de adviesaanvraag aan de VNG. Bij deze adviesaanvraag wordt het advies van de ROB met een reactie van de fondsbeheerders bijgevoegd.

[1] Gemeenten met een lage SES (sociaal economische stratificatie).

Op 25 maart j.l heeft de ROB in een tussenbericht een groot aantal opmerkingen gemaakt bij de herverdeling van het gemeentefonds. ROB vindt het van belang dat elke verdeling die uit de 'systeemwereld' van de rekenmodellen voortkomt, getoetst worden aan de 'leefwereld' van gemeenten als uitdrukking van lokaal zelfbestuur. Een belangrijk criterium betreft o.a. de uitlegbaarheid van de herverdeling.
Als de ROB vanuit deze beoordelingscriteria kijkt naar de uitkomsten, dan valt op dat een aantal uitkomsten contra-intuïtief zijn of in ieder geval niet worden uitgelegd, of slechts technisch geduid. Dit geldt met name voor het sociaal domein, waar een grote groep gemeenten met negatieve herverdeeleffecten opvalt, terwijl die niet bekend staan als gemeenten met weinig problematiek of lage kosten dan wel een hoog vermogen te voorzien in eigen inkomsten. Daarnaast valt een specifieke groep gemeenten met sterk positieve herverdeeleffecten op, waarvan (weliswaar anekdotisch) bewijs is dat die na het peiljaar 2017 forse ingrepen hebben gedaan die de uitgaven in het sociaal domein hebben verlaagd. Dit roept tevens de vraag op of de dynamiek van het verdeelvoorstel die van het sociaal domein in de afgelopen jaren goed kan representeren.

De ROB heeft de minister van BZK verzocht tot uitstel voor het geven van advies. Het voorgaande maakt duidelijk dat de uitkomsten van de herverdeling gemeentefonds nog geen gelopen koers is. Op zijn vroegst werken deze cijfers door in de algemene uitkeringen vanaf 2023. We nemen om die reden hier nu nog niets op. Bij de begroting voor 2022 zullen wij op basis van voortschrijdende inzichten opnieuw bekijken of het opnemen van bedragen wenselijk is.

Update 23-4-2021: Minister Ollongren heeft aangegeven gemeenten in het Noorden van Nederland tegemoet te willen komen. Ze heeft gevraagd opnieuw naar de verdeling te gaan kijken. Dat betekent dat dezelfde hoeveelheid middelen opnieuw zullen worden verdeeld. Wanneer gemeenten in Noord Nederland meer krijgen, krijgen andere gemeenten in Nederland minder, ook Westerveld. Kortom de uitkomst die wij hier presenteren is nog onzeker.

2.8 Thema: Decembercirculaire 2020 (3e Corona maatregelen pakket)

Door middel van een brief is de raad eerder geïnformeerd over de ontwikkelingen uit de decembercirculaire. De middelen voor 2020 zijn verwerkt in de cijfers en het resultaat over 2020. De middelen voor 2021 hebben wij voorgesteld deze te verwerken in deze voorjaarsrapportage. Het betreft het volgende:

Omschrijving	Bedrag macro x € 1.000.000	Bedrag x € 1, 2021
Aanvullende pakket re-integratiekosten 2021	90,4	42.383
Gemeentelijk schuldenbeleid 2021	30,4	20.928
Bijzondere bijstand 2021	10,6	7.075
Impuls re-integratie 2021	48,3	22.632
Cultuurmiddelen 2021	149,7	83.236
Extra kosten verkiezingen 2021	22,0	31.015
Totaal	**435,6**	**207.269**

In deze Voorjaarsrapportage zijn tegenover deze baten ook begrote lasten opgenomen.

2.9 Thema: 4e Corona maatregelen pakket

Op 26 maart j.l. is er een brief[2] met bijlage gepubliceerd die informatie verschaft over het financiële effect van de maatregelen die het kabinet de afgelopen tijd heeft genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. Het betreft de verdeling over gemeenten van de middelen die via het gemeentefonds lopen. Het betreft de volgende onderwerpen:

[2] Zie: Aanvullende brief gemeentefonds maart 2021 | Circulaire | Rijksoverheid.nl.

Soort uitkering	Macro x €1,0M	Bedrag Westerveld 2021
Perspectief jeugd en jongeren 2020	**21,0**	**15.176**
Perspectief jeugd en jongeren 2021	**19,0**	**14.027**
Jongerenwerk	**14,0**	**10.272**
Mentale ondersteuning 2021	**11,5**	**8.646**
Activiteiten en ontmoetingen	**8,0**	**5.671**
Bijzondere bijstand (TONK) 2021	**65,0**	**43.987**
Afvalverwerking	**29,0**	**32.891**
Bestrijden eenzaamheid ouderen 2021	**36,5**	**58.743**
Extra begeleiding kwetsbare groepen	**37,0**	**49.031**
Mutaties voorschoolse voorziening peuters	**5,1**	**8.693**
TOTAAL: Coronamaatregelen maart 2021	**246,1**	**247.137**

In deze Voorjaarsrapportage zijn tegenover deze baten ook begrote lasten opgenomen.

Toelichting:

1. Perspectief Jeugd en jongeren (€ 21 miljoen voor 2020 en € 19 miljoen voor 2021))
Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Gemeenten ontvangen extra middelen t.b.v. de inzet van jongerenwerkers in achterstandswijken.

2. Jongerenwerk jeugd (€ 14 miljoen)
Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021.Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld.

3. Mentale ondersteuning jeugd (€ 11,5 miljoen)
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Als onderdeel van het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25295, nr. 988)10 zet het kabinet daarom met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren,

4. Activiteiten en ontmoetingen jeugd (€ 8 miljoen)
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom zetten we met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten.

5. Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (€ 65 miljoen)
De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen. En die daardoor hun rekeningen niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Maar ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de TONK.
Op basis van beschikbaar gestelde Rijksgelden stellen wij de budgetten in deze Voorjaarsrapportrage bij. Tegenover de inkomsten plaatsen wij uitgaven tot eenzelfde hoogte.

6. Afvalverwerking (€ 29 miljoen)
Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan.

7. Bestrijden eenzaamheid ouderen (€ 36,5 miljoen)
Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid. Maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt middelen ter beschikking zodat – via gemeenten en lokale partners – kan worden ingezet op onder meer de volgende acties:

- Extra contact met ouderen: huisbezoeken, digitaal en belcontact. Hierdoor ontstaat tevens meer zicht op hoe het werkelijk met ouderen gaat.
- Extra helpende handen: boodschappen, hulpvragen doorzetten, helpen contact met anderen te maken.
- Inzet op verbinding tussen mensen: creëren van meer mogelijkheden elkaar coronaproof te ontmoeten, mensen aan elkaar koppelen om samen activiteiten te organiseren.
- Extra inzet op zingeving: alternatieve dagbesteding helpen organiseren, deelname culturele activiteiten.

8. Extra begeleiding kwetsbare groepen (€ 37 miljoen)
De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd in bijvoorbeeld:

- Extra in te zetten op het organiseren van alternatieve dagbesteding om structuur te creëren in de dag.
- Het bieden van passend vervoer en extra locaties voor alternatieve en verspreide vormen van dagbesteding die voldoen aan de RIVM-richtlijnen, die nog niet zijn gefinancierd via de meerkostenregeling voor Wmo en Jeugd.
- Extra ambulante begeleiding om proactief mentale en sociale problemen op te sporen (extra huisbezoeken).
- Extra (begrijpelijke) informatievoorziening over wat kan en mag en veilig is.

2.10 Thema: Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan 2020-2030 (GVVP)
Tijdens de politieke avond van de raad op 8 december en op 22 december 2020 is het GVVP besproken en vastgesteld. Voorwaarde bij het vaststellen was dat de financiële gevolgen uit het GVVP integraal konden worden afgewogen bij de Voorjaarsrapportage 2021. Tussentijds is nog wel een kredietvoorstel op basis van het GVVP voorbij gekomen, te weten het krediet voor de Fietsimpuls Doldersummerweg. Daarvoor is in de raad een krediet van € 550.000 beschikbaar gesteld onder voorwaarde dat de subsidie van de provincie wordt toegekend voor een bedrag van € 275.000.
In deze Voorjaarsrapportage wordt op basis van de eerder genomen besluiten een financiële verwerking voorgesteld waarin nog keuzes gemaakt kunnen worden. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van budgetten en kredieten voor de periode 2020-2025 indien het gehele GVVP zal worden uitgevoerd.

Op basis van de huidige financiële positie en de prioritering is in december 2020 een alternatief voorgesteld. Dat alternatief zal hierbij ook in deze Voorjaarsrapportage worden verwerkt. Het totaal sluit aan bij het investeringsoverzicht in bijlage 2.

			Lasten over de jaren					
	Budget	Krediet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
B Fiets								
1.1 actieprogramma fiets	15.000			7.500	7.500			
1.2 veilige bermen fietspaden		50.000				2.000	2.000	2.000
1.3 impuls voorzieningen fietsverkeer		750.000						10.000
1.4 markering fietspaden		75.000				3.000	3.000	3.000
1.5 recreatieve fietsstructuur Bosrand	1.000			1.000				
1.6 opwaarderen fietspad Doldersummerweg		550.000				22.000	22.000	22.000
1.6 af ontvangen subsidie provincie		-275.000				-11.000	-11.000	-11.000
1.7 opwaarderen fietspad Steenwijkerweg*		315.000						
H Duurzaamheid								
2.1 inventarisatie toegankelijkheid openbare ruimte	25.000			25.000				
2.2 impuls toegankelijkheid in woonkernen		250.000			10.000	10.000	10.000	10.000
E Recreatief en toeristisch verkeer								
3.1 parkeervoorzieningen creëeren		400.000				8.000	16.000	16.000
F Verkeerseducatie								
F1 permanente verkeerseducatie (PVE) (jaarlijks) = afspraak gemeenten Drenthe (al gedekt uit lopende budgetten)			40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Nog te dekken			0	33.500	17.500	34.000	42.000	52.000

* De uitvoering van dit krediet staat gepland voor 2025, de kapitaallasten van € 12.600 per jaar zullen vanaf 2026 ten laste van de begroting komen.

In bovenstaand overzicht is de subsidie van de provincie voor de Doldersummerweg al wel in mindering gebracht. De aanvraag is inmiddels ingediend, maar de toekenning is nog niet ontvangen. Wanneer de subsidie wordt afgewezen, zal het krediet opnieuw aan de raad worden voorgelegd.

2.11 Thema: Beheer openbare ruimte door ROVA

Met ingang van 1 april 2021 zijn 19 medewerkers van Reestmond overgekomen om onder begeleiding van ROVA het groenonderhoud voor de gemeente Westerveld uit te voeren. De financiële vertaling hiervan is inmiddels volledig uitgewerkt en wordt hierbij verwerkt in deze Voorjaarsrapportage. De kosten en opbrengsten zijn verdeeld over verschillende programma's. Bij deze wijziging zal naar dit stuk worden verwezen. De cijfers zijn verwerkt met de volgende kanttekeningen en risico's:

- Als blijkt dat de mensen uit de genoemde SW-groep minder goed inzetbaar zijn en terugkeren naar Reestmond op basis van de terugkeerregeling of op termijn met pensioen gaan, dan moeten deze ‘lege’ plekken worden ingevuld. Wanneer dit door reguliere vakkrachten gebeurt, dan zijn we duurder uit. In de Dienstverleningsovereenkomst (DVO), dat nu nog wordt opgesteld, is de volgende tekst opgenomen:

"1.3 Inzet bijzondere doelgroepen
Bij de uitvoering van de onder 2 genoemde taken zal ROVA waar mogelijk gebruik maken van de inzet van bijzondere doelgroepen, zoals SW-medewerkers. ROVA zet de doelgroepers in bij het groenonderhoud of andere passende werkzaamheden. Bij terugloop van het aantal SW-medewerkers heeft ROVA de verplichting om in overleg met de gemeente te bezien in hoeverre medewerkers uit andere doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen worden ingezet."
Dit zal in onze organisatie moeten worden geïntegreerd.

- Bij de financiële uitwerking zijn we er van uitgegaan dat we op termijn een besparing kunnen inboeken op de GR-bijdrage aan Reestmond. Dit op basis van de overheadkosten. Aangezien de formatie van Reestmond aanzienlijk is geslonken, is het logisch de overhead en indirecte kosten navenant af te bouwen. De gemeente Westerveld zal hier samen met de gemeenten Meppel en Staphorst op in moeten zetten om dit te realiseren. Dat zal enige tijd kosten. De besparing is daarom ingeboekt vanaf 2023.

- Er is vanuit gegaan dat de maaiploeg vanaf 2022 ook overgaat naar de gemeente Westerveld en deze werkzaamheden plaatsvinden onder aansturing van ROVA. Dit zijn dus mensen (5 SW-medewerkers) en materieel. In de berekeningen kan hierdoor een besparing worden gerealiseerd van € 33.000 op de kosten van ROVA. Nog niet duidelijk is wat de invloed daarvan is op de GR-bijdrage van de gemeente Westerveld en welke personeelskosten daar tegenover staan. Dit moet nog met Reestmond worden besproken.

Op totaalniveau zien de kosten en de budgetten er als volgt uit:

Totaaloverzicht budgetten Beheer Openbare Ruimte **Samenvatting**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Kosten ROVA	1.115.185	1.286.042	1.296.042	1.306.042
Beschikbare budgetten (vanaf 2023 incl. besparing GR-bijdrage Reestmond)	1.148.165	1.189.665	1.434.665	1.434.665
	32.980	-96.377	138.623	128.623
Kosten personeel	953.000	875.600	872.200	834.000
Beschikbare budgetten	687.000	721.000	671.000	704.000
	-266.000	-154.600	-201.200	-130.000
Tekort (-)/overschot (+)	**-233.020**	**-250.977**	**-62.577**	**-1.377**
Raadsvoorstel januari 2021 Tekort (-)/overschot (+)	**-259.627**	**-164.259**	**24.185**	**105.373**

Deze kosten wijken af van hetgeen in januari 2021 in de raad is gepresenteerd. Dit heeft de volgende redenen:
- De ingangsdatum is gewijzigd van 1 januari 2021 naar 1 april 2021;
- De kosten zijn geactualiseerd en nader uitgewerkt;
- Doordat er minder medewerkers vanuit Reestmond geplaatst kunnen worden, worden een aantal werkzaamheden door derden uitgevoerd.

2.12 Thema: Participatie van Westerveld in de Regio Deal Regio Zwolle

In de periode t/m 2023 investeren Rijk en regio gezamenlijk in het versterken van de brede welvaart (economische groei en persoonlijk welbevinden). De Regio Deal Regio Zwolle bestaat in totaal uit achttien projecten die - elk afzonderlijk én in samenhang met elkaar – bijdragen aan een sociaal-sterke, circulaire, innovatieve en klimaatbestendige groeiregio. Gemeente Westerveld neemt deel in de Regio Deal Regio Zwolle met twee projecten binnen twee actielijnen. Dit zijn:

- *Circulair produceren en consumeren in Westerveld (onderdeel van actielijn 1 -> gericht op duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb)*
- *Duurzame groei toerisme en recreatie in Westerveld (onderdeel van actielijn 3 -> gericht op een evenwichtige groei van stad en platteland)*

In het kader van de Regio Deal regio Zwolle is afgesproken de publieke bijdrage bestaat uit cofinanciering vanuit de gemeente en vanuit het Rijk. De gemeentelijke bijdragen van Westerveld zijn in onze begroting reeds vastgesteld. De Rijksbijdrage wordt in het 2e kwartaal van 2021 formeel toegekend via een subsidieschikking vanuit provincie Overijssel. Deze gezamenlijke publieke cofinanciering wordt besteed aan de uitvoering van de onderstaande onderdelen.

Circulair produceren en consumeren in Westerveld

Dit project bestaat uit vijf onderdelen met vijf partners die elkaar aanvullen en versterken:
1. Ontdekken – Met inzet van Stichting NICE (Noord Nederlands Instituut Circulaire Economie) gaan pionierende ondernemers, betrokken inwoners, talentvolle studenten en innovatieve ambtenaren die samen en gelijktijdig op expeditie. Een programma met een hoog doe-gehalte, waar praktijk en beleid samen optrekken. De insteek is integraal, beleidsdomein- en sectoroverstijgend, maatschappelijke vraagstukken te verkennen en oplossingen te ontdekken.
2. Innoveren & valoriseren – De Versnellingshoeve ’t Kiemt ontwikkelt zich tot een fysieke plek waar ondernemers en initiatieven ondersteuning krijgen (begeleiding, werk- en experimenteerruimte, netwerk en kennis) om hun circulaire ambities in de praktijk te gaan brengen.
3. Groeien & samenwerken in de keten – Vanuit de samenwerking met de Gebiedscoöperatie Zuidwest-Drenthe worden succesvolle starters begeleid naar de groeifase en/of in

ketensamenwerking. De economische positie van ondernemers wordt versterkt door hen te helpen bij het vinden van nieuwe verdienmodellen en het toepassen van circulair- en ketengericht produceren.

4. Onderzoeken & borgen – In een living lab, als onderdeel van de Leerstoel CEPRO (Cultureel Erfgoed en Ruimtelijke Participatieve Ontwikkeling) die onlangs is opgericht, wordt de koppeling gemaakt tussen sociale, bottom-up ontwikkelingen en wetenschappelijke onderbouwing. Geleerde lessen uit de circulaire transitie naar een brede welvaart blijven bewaard voor toekomstige generaties.
5. Vergroten consumentenbewustzijn – Met diverse activiteiten en trajecten investeren we in het belang van verantwoorde voeding, een gezonde leefstijl en leefomgeving. Gemeentelijke activiteiten wakkeren interesse aan voor oorspronkelijk voedsel, seizoensgebonden, en eerlijke streekproducten en (sociale-) bewegingsactiviteiten.

Duurzame groei toerisme en recreatie in Westerveld
Dit project bestaat uit vier onderdelen die elkaar aanvullen en versterken met diverse partners die actief zijn binnen Westerveld:

1. Verleiden en spreiden van bezoekers in de bredere Regio Zwolle – Door extra fiets- en parkeertransferia met duurzame vervoersmiddelen in een aantal dorpen te realiseren met digitale informatiezuilen (routes, eet- en drinklocaties etc.) creëren we een betere spreiding. Hierin trekken samen op met de gemeente Steenwijkerland, die bij het station Steenwijk informatie/en fiets-parkeertransferia gaat inrichten. Via smart mobility worden bezoekers meer gespreid over de gehele regio.
2. Versterken van kwaliteit en kwantiteit van overnachtingslocaties en dagrecreatieve voorzieningen – Deze activiteit vormt de basis van het versterken van ondernemerschap en gastvrijheid (smart hospitality). Het vraagt om een gezamenlijke aanpak, waarbij ondernemers zelf investeren in hun onderneming en ondernemersvaardigheden en gemeente Westerveld hen, samen met partners, stimuleert en faciliteert bij de vernieuwingen. Daarnaast worden diverse (digitale) trainingen aangeboden.
3. Vergroten van de fysieke aantrekkelijkheid van vier Westerveldse (hoofd)dorpen – Deze dorpen beschikken over een kwalitatief hoogwaardig recreatief/cultureel aanbod waarbij er nu wordt geïnvesteerd in de verbinding tussen deze dorpen en de Koloniën van Weldadigheid. Dit doen we door te investeren in een leesbaar landschap met een goede ruimtelijke kwaliteit en ontwikkelen verbindende activiteiten in het landschap met een verhaal. Alles is aanwezig om het cultuurhistorisch landschap te laten beleven. Kunst, cultuur en muziek zijn hierin van grote waarde. Samen met ondernemers worden beleefconcepten doorontwikkeld.
4. Vermarkten van het unieke verhaal van de Koloniën van Weldadigheid met nominatie UNESCO Werelderfgoed – Samen met de andere koloniedorpen, o.a. Willemsoord in Steenwijkerland, Veenhuizen en Ommerschans werken we continu aan het uitdragen van dit unieke verhaal. We doen dit door koppelingen te leggen met de andere ‘verhalen van de regio’ uit actielijn 3, waarbij ieder gebied haar eigen unieke kenmerken heeft.

Nu we de toezegging van de Regio Deal binnen hebben, betekent dit dat we in 2021 echt aan de slag kunnen. Om dit project ook financieel goed te kunnen volgen doen we het voorstel om een aantal budgetten van andere programma’s onder te brengen bij in programma 3. Hierdoor zal in deze Voorjaarsrapportage op een aantal plaatsten worden verwezen naar deze inleiding. Per saldo is de wijziging voor de drie jaren (2021-2023) budgettair neutraal al kan er wel wat verschuiving over de jaren plaatsvinden.

2.13 Thema: Actualisatie kapitaallasten

Bij de het voorstel overhevelen kredieten (22 december 2020) en (definitief geworden) bij de vaststelling van de Jaarrekening 2020 zijn investeringen doorgeschoven naar 2021. Het gevolg daarvan is dat de afschrijvingen een jaar later zullen ingaan en dat de rente berekening over een lagere aanschafwaarde per 1 januari 2021 is.
Dit betreft bijvoorbeeld de geraamde investeringen van vervanging van rioleringen. Er wordt € 338.113 doorgeschoven naar 2021. (zie pag. 41 Jaarrekening 2020). De afschrijving in programma 7 neemt toe met hetzelfde bedrag. Alleen voor riolering staat tegenover deze afschrijvingen een (mutatie) vrijval uit de voorzieningen.
Zo wordt voor vervanging en reconstructie wegen € 1.124.387 aan investeringen doorgeschoven naar 2021. Dat geeft lagere kapitaallasten van € 272.120 in 2021.
Zie voor de mutatie per programma hoofdstuk 5.

2.14 Thema: Actualisatie duurzaam meerjaren onderhoudsprogramma (DMJOP) 2021-2030

Het afgelopen jaar is op basis van de startnotitie Duurzaamheid, Energieprestatie Adviezen Utiliteit en de landelijke eisen ten aanzien van de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed een nieuw duurzaam meerjaren onderhoudsprogramma (DMJOP) voor de gemeentelijke gebouwen opgesteld. Bij het opstellen van dit plan is zoveel mogelijk uitgegaan van duurzame aanpassingen waar vervanging nodig was en zijn makkelijk te realiseren aanpassingen zo snel mogelijk meegenomen. De ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en de kosten hiervan zijn nog niet geheel inzichtelijk. Wij zijn voornemens de raad dit jaar het MJOP aan te bieden en de uitkomsten te verwerken in de Najaarsrapportage 2021 / Begroting 2022. Het plan dat nu is geïnventariseerd zal worden aangepast / aangevuld met de voornemens uit thema 2.6 Vastgoed. De effecten worden nog doorgerekend en zullen worden opgenomen in de begroting 2022. In de kaderstelling, in hoofdstuk 4, ramen we deze als PM-post.

2.15 Thema: Dividend

Door de coronacrisis en door investeringen door (nuts)bedrijven in de energietransitie staat de uitkering van toekomstig dividend onder druk. De partners waarin wij deelnemen geven alle aan dat winsten zullen afnemen en derhalve de uit te keren dividend lager zal zijn.
Zo geeft Rendo aan dat het toekomstige dividend gebaseerd zal zijn op een uitkeerbare winst van tussen de € 5,0 miljoen en € 7,5 miljoen. Een gemiddelde verwachting van € 6,2 miljoen. In vergelijking met de huidige uitkeerbare winst van € 7,5 miljoen is dat een verlaging van het dividend met 17%. In bedrag komt dat overeen met circa € 120.000 minder dividend. Dat bedrag betreft dus ons risico van lagere inkomsten in de toekomst.
Ook Enexis geeft aan dat de dividend uitkering zal dalen met circa 15% in 2021 en 29% in 2022. Ook Rova voorziet een lager dividend van circa 29%.
De BNG Bank heeft het voornemen om aanvullende dividenduitkeringen te doen, maar de bank zal rekening moeten houden met eventuele toekomstige aanbevelingen van de ECB. De BNG Bank ‘bevriest’ haar uitkeringen van dividend en stelt dividendbetalingen uit conform de aanbeveling van de ECB. Aanvullende dividenduitkeringen zullen niet plaatsvinden vóór oktober 2021.

Bovenstaande opsomming die niet volledig is en ook nog eens onzeker geeft wel aan dat de lagere dividenduitkeringen resulteren in een lager resultaat. Vooralsnog benoemen wij deze factor als een risico. Dat risico schatten wij thans als volgt.

Begrotingsjaar	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Risico neerwaartse bijstelling dividend uitkering	-181	-206	-206	-151	-151

Op dat risico wordt nader teruggekomen bij de begroting 2022. Zie de kaderstelling (hoofdstuk 4).

2.16 Thema: Jeugdzorg 2021

Het kabinet stelt voor 2021 € 613 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor het oplossen van de acute problematiek in de jeugdzorg. Die afspraak hebben het kabinet en de VNG gemaakt. Met dit geld komt er o.a. ruimte om de crisiscapaciteit in de jeugd-ggz uit te breiden en wachttijden aan te pakken. Daarnaast is afgesproken dat gemeenten en Rijk aan de slag gaan met maatregelen om de structurele houdbaarheid van de uitvoering van de Jeugdwet te verbeteren.
Het geld komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor 2021. Ook ontvingen gemeenten eerder in totaal € 95,5 miljoen uit steunpakketten voor jongeren in het kader van corona, om laagdrempelige mentale ondersteuning te bieden, sociale activiteiten mogelijk te maken en kwetsbare doelgroepen te ondersteunen. Samen gaat het dus om ruim € 1 miljard.

Acute knelpunten aanpakken

Het geld wordt ingezet om een aantal acute knelpunten in de jeugdzorg aan te pakken. Zo wordt de crisiscapaciteit in de jeugd-ggz tijdelijk uitgebreid, om beter aan de grotere zorgvraag, die mede door corona is ontstaan, te voldoen. Een deel van het geld wordt ingezet om de wachttijden voor specialistische jeugdzorg in de regio aan te pakken en – in regio's waar geen sprake is van wachttijden – te voorkomen. Gemeenten en Rijk werken een wachttijdaanpak uit, waarin ook wordt ingezet op het verbeteren van het oppakken van complexe casuïstiek. Verder is geld beschikbaar om kinderen, jongeren en gezinnen die nu vastzitten in het systeem van de jeugdbeschermingsketen per direct te helpen.

Beheersbaarheid van het jeugdstelsel

Om jongeren die dat nu en in de toekomst nodig hebben passende zorg te bieden, is het nodig om de beheersbaarheid van het jeugdstelsel te vergroten. Het Rijk en gemeenten zijn hier mee bezig en zullen dit samen verder intensiveren in de vorm van een aantal maatregelen. Het gaat om het stimuleren van tariefdifferentiatie en standaardisatie van de uitvoering, het versmallen van de medische verwijsroute door enkel te verwijzen naar gecontracteerd aanbod en het breder invoeren van een regisseur bij de huisarts. Door dit laatste kunnen meer jongeren laagdrempelig in de huisartsenpraktijk geholpen worden en is voor hen een verwijzing naar gespecialiseerde GGZ-zorg niet nodig.

Fundamentele keuzes

Om het jeugdstelsel op de lange termijn beheersbaar te maken zijn fundamentele keuzes nodig, bijvoorbeeld over de reikwijdte van de Jeugdwet en de beleidsvrijheid en rol van gemeenten in de uitvoering. Het is aan een nieuw kabinet om hierover te besluiten. Daarbij gaat het om een combinatie van maatregelen en structureel extra geld.

Financieel[3]

De POH-GGZ is onderdeel van het onderdeel acute problematiek en wordt verleend via de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds. In het totaal wordt daarmee € 493 miljoen via de Algemene Uitkering verstrekt en is € 120 miljoen beschikbaar via Specifieke Uitkeringen. Voor Westerveld bedraagt de eenmalige verhoging van de algemene uitkering in 2021 circa € 493.000. Dit geschatte bedrag presenteren we als stelpost voor 2021 in de Voorjaarsrapportage. Zie hoofdstuk 3.

2.17 Thema: Kostenontwikkeling Gemeenschappelijke regeling RUD Drenthe en effect invoering Omgevingswet op de Legesinkomsten

De kosten van de RUD zijn de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven maar de RUD heeft laten weten dat in 2022 een kostentoename is te verwachten. Het gaat volgens verwachting (er is nog geen vastgestelde begroting 2022) om een kostenverhoging van Drenthe breed € 1,17 miljoen, dat is ongeveer 8% van de totale kosten. Het aandeel Westerveld bedroeg in 2020 € 521.000 en zou in dat geval rekening moeten houden met circa € 42.000 aan extra lasten.
De toename een gevolg van wettelijke taken, kwaliteitsborging en apparaatskosten. Daarnaast werd informeel en niet-onderbouwd gesproken over een kostenstijging van € 1,5 miljoen als gevolg van de invoering van de omgevingswet. Voor Westerveld zou dat neerkomen op circa € 55.000 aan extra lasten.

[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/04/22/afspraken-aanpak-problematiek-jeugdzorg

Leges a.g.v. invoering Omgevingswet

De invoering Omgevingswet heeft gevolgen voor de inkomsten uit leges. In 2022 zullen minder leges kunnen worden geheven omdat meer activiteiten vergunningvrij worden. Als de gemeente het zelfde niveau van naleving wil houden, zal meer toezicht en handhaving nodig zijn.
De activiteiten die straks vergunningvrij worden, vallen niet precies samen met nu bekende categorieën van legesplichtige vergunningen. Daardoor kunnen we nog niet berekenen wat de kostentoename zal zijn. Een andere onvoorzienbare factor is de hoeveelheid inspanningen die nodig zal zijn om de resterende vergunningen te verlenen. Er worden zeker geen besparingen verwacht omdat de regels voor de overheid niet eenvoudiger worden en omdat het aantal legesplichtige activiteiten kleiner wordt. Tenslotte hebben de omgevingsvergunning-leges in Westerveld nooit een hoge dekkingsgraad gehad. Voor de leges en de kostendekking daarvan onder de Omgevingswet volgt in 2021 nog een raadsvoorstel.

Overigens is dit punt Omgevingswet ook door VNG aanhangig gemaakt bij BZK. De invoering van de Omgevingswet zou voor gemeenten budgetneutraal zijn.

3 Financieel perspectief

De financiële positie van de gemeente Westerveld staat onder druk. Enerzijds door het resultaat over 2020 en anderzijds door het te verwachten resultaat over 2021. Het totaal van de gepresenteerde ontwikkelingen zorgen bij ongewijzigd beleid voor negatieve uitkomsten in de exploitatie van 2021 en daarna. Daarom heeft de organisatie voorstellen gedaan voor bezuinigingen. Voor zover deze direct kunnen worden ingevuld, zijn deze verwerkt in deze Voorjaarsrapportage. Andere bezuinigingen waarvoor meer tijd nodig is (zie de toelichting onder de thema's) zijn meegenomen als taakstelling in hoofdstuk 4 kaderstelling.

3.1 Structureel perspectief 2021 en meerjarig

Het structureel financiële perspectief is geactualiseerd op basis van ontwikkelingen.

Structureel kader 2021-2025					
bedragen x € 1.000	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Uitkomsten begroting 2021	**-205**	**189**	**60**	**251**	**446**
Ontwikkelingen voorjaarsrapportage					
- administratieve correcties	11	22	-236	-29	498
- autonome ontwikkelingen	-363	-484	-234	-170	-731
- collegebesluiten	-122	-14	-	-	-
- nieuwe beleidsvoorstellen	-224	-37	-37	-37	-37
- investeringen	-	-30	-104	-113	-163
- raadsbesluiten	-76	-76	-76	-76	-76
Subtotaal mutatie ontwikkelingen	**-774**	**-619**	**-687**	**-425**	**-509**
Saldo voor bezuinigingen	**-979**	**-430**	**-627**	**-174**	**-63**
Reeds opgehaalde bezuinigingen vanaf 2021					
- bezuinigingen	**40**	**65**	**65**	**65**	**65**
Resultaten op basis van ontwikkelingen	**-940**	**-365**	**-562**	**-109**	**2**
Aangekondigde middelen Jeugd (zie thema 2.16)	**493**	**-**	**-**	**-**	**-**
Raming resultaten na middelen Jeugdzorg	**-447**	**-365**	**-562**	**-109**	**2**

Bovenstaand saldo betreft de uitkomsten van de Voorjaarsrapportage 2021. Het zijn de uitkomsten van ontwikkelingen in de eerste maanden en uitzettingen door autonoom beleid inclusief ontwikkelingen jeugdzorg (jeugdzorg alleen in 2021). Deze ontwikkelingen zijn van invloed op 2021 en de volgende jaren.
De uitkomsten van de Voorjaarsrapportage (dit is het saldo voor bezuinigingen) waren voor de organisatie aanleiding om bezuinigingen voor te stellen. Het resultaat van het 'laaghangend fruit' is nu verwerkt. Andere zaken vragen om nader onderzoek waarvan u in middels de bespreking per thema in hoofdstuk 2 nader bent geïnformeerd.

Tegenover de extra lasten jeugdzorg in 2021 van € 493.000 staan de aangekondigde extra middelen jeugd. Omdat deze nog niet middels een beschikking definitief zijn, worden deze apart gepresenteerd. Deze middelen zullen gelijktijdig met de meicirculaire worden meegenomen als begrotingen wijziging voor 2021.

Het financiële perspectief is samenvattend voor alle jaren negatief. Voor maatregelen en ontwikkelingen verwijzen wij naar hoofdstuk 5. Dat vormt de basis voor het opstellen van de begroting 2022 t/m 2025.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de nieuwe budgetten per programma. In hoofdstuk 5 worden de financiële mutaties afzonderlijk per programma gepresenteerd en toegelicht.
De ontwikkelingen zoals hierboven genoemd zijn gegroepeerd naar herkomst verzameld in bijlage 6.

3.2 Structureel perspectief (verzameld per programma)

Onderstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van de saldo´s per programma na verwerking van de budgetmutaties 2021. De aangekondigde middelen jeugd zijn niet meegenomen. Dat doen we pas nadat er een beschikking is ontvangen. Een nadere detaillering en toelichting op de budgetmutaties staat in hoofdstuk 5.

Bedragen x € 1.000, min is nadeel

Programma	Begroting 2021	Amende-ment	Budget-overh.ling	Gerapport. saldo 2021	Budget Mutatie	Gewijz. Begr 2021
Lasten						
0. Bestuur en ondersteuning	2.186	-	67	2.253	54	2.307
1. Veiligheid	1.414	-	-	1.414	-	1.414
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	3.437	-45	-	3.392	-93	3.299
3. Economie	1.500	-	114	1.614	480	2.094
4. Onderwijs	1.552	-	-	1.552	-	1.552
5. Sport, cultuur en recreatie	4.310	-	164	4.474	57	4.531
6. Sociaal domein	19.861	-	193	20.054	4.334	24.388
7. Volksgezondheid en milieu	5.730	-	260	5.990	201	6.191
8. VHROSV	5.561	-50	-	5.511	215	5.726
Subtotaal lasten	**45.551**	**-95**	**798**	**46.254**	**5.248**	**51.502**
Baten						
0. Bestuur en ondersteuning	354	-	-	354	15	369
1. Veiligheid	15	-	-	15	-	15
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	314	-	-	314	80	394
3. Economie	2.225	-	-	2.225	456	2.681
4. Onderwijs	191	-	-	191	2	193
5. Sport, cultuur en recreatie	268	-	-	268	71	339
6. Sociaal domein	3.407	-	21	3.428	3.155	6.583
7. Volksgezondheid en milieu	5.047	-	-	5.047	-	5.047
8. VHROSV	3.821	-	-	3.821	-109	3.712
Subtotaal baten	**15.642**	**-**	**21**	**15.663**	**3.670**	**19.333**
Totaal saldo programma's	**-29.909**	**95**	**-777**	**-30.591**	**-1.578**	**-32.169**
Overhead	8.272	-141	136	8.267	197	8.464
VpB	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	20	-	-	20	-	20
				-		
Algemene dekkingsmiddelen				-		
Lasten	466	-	-	466	6	472
Baten	37.301	-200	-	37.101	655	37.756
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**36.835**	**-200**	**-**	**36.635**	**649**	**37.284**
Saldo lasten en baten	**-1.366**	**36**	**-913**	**-2.243**	**-1.126**	**-3.369**
Mutaties in reserves						
Storting in reserves	175	-150	-	25	-	25
Beschikking uit reserves	1.149	-	913	2.062	389	2.451
Totaal mutaties in reserves	**974**	**150**	**913**	**2.037**	**389**	**2.426**
Resultaat	**-392**	**186**	**-**	**-206**	**-737**	**-943**

4. Kaderstellingen voor 2022

4.1 Kaders voor 2022

De gemeenteraad geeft, door het stellen van de kaders voor de begroting 2022 en de komende jaren, richting aan het beleid van gemeente Westerveld. In dit hoofdstuk staan de kaders die aan de gehele begroting raken ofwel waarvan de financiële impact tijdens het opstellen van de begroting nog zou kunnen wijzigen.

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2022-2025			
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
1. Algemene uitkeringen	-	29.000	58.000	87.000
2. Gemeenschappelijke regelingen	-277.000	-278.000	-271.000	-169.000
3. Inflatie	-	-	-	-
4. Personele kosten	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
5. Lokale heffingen	312.000	316.000	316.000	316.000
6. Jeugdzorg	pm	pm	pm	pm
7. DMJOP Vastgoed	pm	pm	pm	pm
Totaal Kaderstellingen	**-60.000**	**-28.000**	**8.000**	**139.000**

4.2 Toelichting op de kaderstellingen:

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de onderdelen uit de tabel in paragraaf 4.1.

Ad 1: Algemene uitkering Gemeentefonds

In relatie tot de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn er per jaar drie bijstellingen die plaatsvinden in de mei-, september-, en decembercirculaire. Conform de afspraak wordt de begroting gebaseerd op de septembercirculaire. De effecten van de daaropvolgende decembercirculaire worden rechtstreeks verwerkt in het resultaat.
De uitkomsten van de meicirculaire zijn op het laatst mogelijke moment verwerkt in deze Voorjaarsrapportage.

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2022-2025			
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
1. Algemene uitkeringen				
Herverderling gemeentefonds	-	29.000	58.000	87.000
Mei-circulaire	-	-	-	-
Extra middelen Jeugdzorg	pm	pm	pm	pm
Totaal Gemeenschappelijke regelingen	**-**	**29.000**	**58.000**	**87.000**

Ad 2: Gemeenschappelijke regelingen

De begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regelingen worden, ter bespreking in de vergaderingen van 8, 15 en/of 29 juni 2021, aan de commissie voorgelegd. Op basis daarvan worden de gemeentelijke bijdragen voor de uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen in de begroting 2022. Gemeenschappelijke regelingen waarvan de conceptbegroting al binnen is, zijn in de kaderstelling verwerkt.

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2022-2025			
	2022	2023	2024	2025
Gemeenschappelijke regelingen				
Reestmond	-64.000	-69.000	-70.000	24.000
Veiligheidsregio Drenthe (VRD)	-2.000	-4.000	-7.000	20.000
GGD	37.000	34.000	34.000	16.000
RUD	-77.000	-66.000	-54.000	-54.000
Recreatieschap Drenthe	7.000	5.000	4.000	3.000
SSC-ONS	-178.000	-178.000	-178.000	-178.000
Publiek vervoer	-	-	-	-
Totaal Gemeenschappelijke regelingen	**-277.000**	**-278.000**	**-271.000**	**-169.000**

Ad 3: Inflatie en HICP[4]
Voor de geraamde bedragen in de begroting 2021 wordt **geen** prijsaanpassing in verband met de inflatie toegepast. De inflatie van het consumentenprijs-indexcijfer (hierna HICP) op basis van CEP maart 2021 is als volgt:

HICP mrt 2021	2022	2023	2024	2025
Inflatie, HICP	101,40%	101,40%	101,40%	101,40%

Normaal passen we op een deel van de budgetten een indexatie toe voor inflatie. Een aantal budgetten zijn ‘niet indexgevoelig’ en vormen een uitzondering hierop:
- de budgetten die beschikbaar zijn gesteld voor het Sociaal domein;
- groot onderhoud van wegen en gebouwen;
- subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Deze budgetten komen op een andere wijze tot stand. Zo worden de lasten voor de gemeenschappelijke regelingen gebaseerd op de begrotingen van de GR.

In de Voorjaarsrapportage 2021 kan op basis van een inflatie van 1,4% een bedrag van circa € 140.000 worden berekend voor 2022. In deze kaderstelling kiezen we ervoor geen indexatie op het indexgevoelige budget toe te passen. Dat betekent dat de ontwikkeling van inflatie voor 2022 binnen de budgetten wordt opgelost. Ook voor de latere jaren passen we geen inflatiecorrectie toe.
Bij onderuitputting (waarvan soms sprake is) is die uitdaging makkelijker op te lossen dan wanneer daarvan geen sprake is. In dat laatste geval kan per jaar dit uitgangspunt worden bijgesteld of kan bijraming plaatsvinden in de voor- of najaarsrapportages.

Ad 4: Personeelslasten
De huidige cao’s voor de gemeentelijke sector, de Cao Gemeenten en de Cao SGO, lopen van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. De voorbereidingen voor het overleg over de volgende cao begonnen in mei. In juni waren er digitale bijeenkomsten en in september en oktober was de ledenraadpleging. De VNG startte op 13 november met het cao-overleg.

In de derde week van februari zijn de onderhandelingen voorlopig opgeschort. Werkgever VNG heeft het aanbod gedaan van een loonsverhoging van 0,5% per april 2021 en een eenmalige uitkering van € 300,- bruto voor 2021 voor alle gemeenteambtenaren. Als voorwaarde wordt de sociale zekerheid zwaar versoberd: door het per direct afschaffen van de doorbetaling tijdens het derde ziekte jaar bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid en een studie voor te stellen naar het afschaffen van de na-wettelijke werkeloosheidsuitkering.
De bonden hebben eerder die dag een bod neergelegd waarvan zij vinden dat het waardering uitstraalt, maar tegelijkertijd ook rekening houdt met de financiële situatie van de gemeenten. De bonden zijn met hun looneisen gezakt van 3,5% naar 2,75%.

[4] HICP = Geharmoniseerde consumentenprijsindex, Inflatie genoemd.

Voorlopig nemen we een stelpost op van (minimaal) € 95.000. Dat komt overeen met het aanbod van de VNG. Bij het opstellen van de begroting 2022 zal het budget worden begroot op basis van de dan bekende ontwikkelingen.

Ad 5: Lokale heffingen

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2022-2025			
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Lokale heffingen (ontwikkelingen door inflatiecorrectie)				
Belastingen				
OZB				
Onroerend zaakbelasting (eigenaren Woningen)	39.000	39.000	39.000	39.000
Onroerend zaakbelasting (gebruikers niet-woningen)	5.000	6.000	6.000	6.000
Onroerend zaakbelasting (eigenaren niet-woningen)	10.000	11.000	11.000	11.000
Toeristenbelasting	-	-	-	-
Forensenbelasting	14.000	14.000	14.000	14.000
Heffingen	-	-	-	-
Rioolheffing	210.000	212.000	212.000	212.000
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	25.000	25.000	25.000	25.000
Leges				
Leges burgerzaken	-	-	-	-
Leges markten	-	-	-	-
Lijkbezorgingsrechten	3.000	3.000	3.000	3.000
Leges bestemmingsplannen	-	-	-	-
Leges vergunningen	6.000	6.000	6.000	6.000
Totaal lokale heffingen	**312.000**	**316.000**	**316.000**	**316.000**

Belastingen

OZB
De OZB wordt jaarlijks trendmatig met tenminste een inflatiecorrectie verhoogd.

Toeristenbelasting
De toeristenbelasting voor 2021 is vastgesteld op € 1,35 per persoon per overnachting. Het tarief laten we ook in 2022 stijgen met € 0,10 naar € 1,45. De gemeente werkt toe naar een tarief van € 1,50 in 2023. Deze baten zijn al meerjarig verwerkt in de begroting 2020[5].

Tarieven toeristenbelasting	**Tarief 2020**	**Tarief 2021**	**Tarief 2022**
Toeristenbelasting per nacht tarief in €	1,25	1,35	1,45

Forensenbelasting
Voor het jaar 2022 wordt de inflatie op basis van het HICP van maart 2021 berekend.

Heffingen
Wettelijk is vastgelegd dat de rioolheffing, afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Wij bepalen de tarieven voor deze heffingen op basis van de kostendekkendheid.

In 2021 wordt een nieuw watertakenplan vastgesteld, met daarin opgenomen de toekomstige vervangingsinvesteringen. Deze worden jaarlijks uit de voorzieningen riolering gehaald. Het plan geeft aan of deze voorzieningen voor de komende tien jaar voldoende buffer geeft. Is dat niet het geval, dan kan dat van invloed zijn op het tarief.
Omdat de egalisatievoorzieningen riolering eind 2021 op circa € 0 zal eindigen, is het noodzakelijk het tarief te laten stijgen. Dat geeft € 181.000 aan extra inkomsten. Een voorlopige tariefindicatie is als volgt:

[5] Zie aanvullend dekkingsplan begroting 2020, pagina 17. Besluit raad d.d. 12 november 2019.

Tarieven rioolheffing	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Eigenaarstarief in €	150,00	150,00	150,00
Percentage WOZ-waarde	0,0210%	0,0188%	0,0238%

Tarieven kunnen nog wijzigen door ontwikkeling WOZ-waarden, areaaluitbreidingen, bezwaar tegen de hoogte van de WOZ en eventuele begrotingswijzigingen. Bij de begroting 2022 zal het tarief definitief worden voorgesteld.

Het Watertakenplan 2022-2027 zal in december 2021 pas gereed zijn en de uitkomsten daarvan kunnen daarom niet meer worden meegenomen in de begroting 2022. Extra lasten die daaruit voortkomen zullen verwerkt worden in de begroting 2023 en werken door in een hoger tarief in 2023.

Wat betreft de afvalstoffen is het tarief in 2021 verhoogd naar een kostendekkendheid van 98%. Voor de jaren daarna is (bij begroting 2021) een kostendekkendheid voorzien van 100%. Op 22 december 2020 heeft het college besloten om de verenigingen en scholen een garantiesubsidie voor het inzamelen van oud papier te verstrekken. De kosten hiervoor zijn éénmalig € 136.500, omdat de verordening op de heffing voor afvalstoffenheffing al is vastgesteld (zie programma 7). Daardoor wordt op basis van begrotingscijfers de bestemmingsreserve afvalstoffen naar verwachting € 35.000 negatief. De kosten voor de oud papier inzameling worden vanuit het nieuwe Grondstoffenplan meegenomen in de afvalstoffenheffing vanaf 2022. De kostenontwikkeling zal volledig worden doorberekend in de tarieven. Indien het dividend van nv ROVA lager (schatting € 20.000) wordt, zal de heffing voor inwoners stijgen. Wij schatten op basis van voorgaande een stijging van 4,5%. In de begroting 2022 komen wij nader terug op de tariefstelling.

Leges

Burgerzaken
Kostendekkende tarieven voor alle leges van burgerzaken is niet mogelijk omdat een aantal wettelijk gemaximaliseerd is. Wij gaan voor de leges die wettelijk gemaximaliseerd zijn, net als voorgaande jaren de vastgestelde maximale tarieven volgen.

De leges voor de bestemmingsplannen, vergunningen, markten en lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Om kostendekkende tarieven te kunnen hanteren dienen de leges ruim boven het marktconforme tarief te stijgen. Dit is een onwenselijke situatie. De tarieven voor de leges worden daarom net als voorgaande jaren met een inflatiecorrectie op basis van het HICP van maart 2019 verhoogd. Leges voor bestemmingsplannen en markten worden niet geïndexeerd. Dit omdat de opbrengst gering is en daarnaast voor de bestemmingsplannen met de omgevingswet een andere systematiek gevolgd zal gaan worden.

De indexatie wordt verwerkt in de begrotingsposten, onder baten, van de diverse programma's.

4.3 Samenvatting taakstellingen
In de paragrafen 2.4 t/m 2.6 is een toelichting gegeven op mogelijke ombuigingen in de toekomst. Daar wordt nu aan gewerkt. Het totaal daarvan is verwerkt in onderstaand financieel perspectief.

Bedragen in €, min is nadeel

Bezuinigingen en taakstellingen	Meerjarenraming 2022-2025			
	2022	2023	2024	2025
BrinQ	100.000	100.000	100.000	100.000
Vastgoed	64.000	96.000	128.000	128.000
Subsidies	117.000	117.000	117.000	117.000
Maatschappelijke initiatieven	30.000	30.000	30.000	30.000
Subsidie Scala, WMW en Bibliotheek	151.000	151.000	151.000	151.000
Totaal bezuinigingen en taakstellingen	**462.000**	**494.000**	**526.000**	**526.000**

In de eerder aan de raad verzonden brief (23 april jl.) 'winstwaarschuwing' is een en ander reeds aangegeven. We streven er naar de gemeentelijke financiën op orde te houden. Gegeven de huidige context van een slepende kabinetsformatie en daarmee onzekerheden over toekomstige middelen uit het gemeentefonds is wat nu wordt gepresenteerd de meest reële inschatting.

4.4 Samenvatting financieel perspectief inclusief kaderstelling

Het verwachte meerjarensaldo bestaat uit het saldo financieel perspectief 2021 en verder (uit hoofdstuk 3), vermeerderd met de kaderstelling 2022-2025 (uit paragraaf 4.1) en taakstellingen (uit paragraaf 4.3).

Bedragen in € 1.000, min is nadeel

	Meerjarenraming 2022-2025			
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Uitkomsten Voorjaarsrapportage 2021	-365	-562	-109	2
Jeugd geen baten ramen	pm	pm	pm	pm
Kaderstellingen 2022 t/m 2025	-60	-28	8	139
Bezuinigingen en taakstellingen	462	494	526	526
Totaal Financieel perspectief	**37**	**-96**	**425**	**667**

In de uitkomsten van de Voorjaarsrapportage is de te verwachten ontwikkeling jeugdzorg niet meegenomen voor de jaren 2022 t/m 2025. We nemen de ontwikkelingen jeugdzorg als PM-post op, omdat we van mening zijn dat het Rijk op basis van de uitkomsten van het AEF-onderzoek de tekorten bij gemeenten zou moeten aanvullen. Voor 2021 heeft het Rijk dat gedaan. Een nieuw kabinet gaat over extra middelen vanaf 2022.

De ontwikkelingen uit de kaderstelling zijn negatief. Het is dus noodzakelijk om de genoemde bezuinigingen en taakstellingen ook werkelijk te realiseren. Er is weinig ruimte voor nieuw beleid in de komende jaren. Die ruimte moet komen uit de bijstelling van de Algemene Uitkering in de meicirculaire of door de OZB te laten stijgen.

Er is onzekerheid wat betreft het op een lager dividend in de toekomst (zie thema 2.15), de mate van compensatie voor Jeugdzorg en de herverdeling gemeentefonds is ook nog steeds niet definitief. Ver der zijn er taakstellingen op verschillende onderwerpen (zie thema 2.4) die nu nog niet concreet zijn ingevuld (op geld zijn gezet). Het DMJOP (zie thema 2.14) zal nog nader worden uitgewerkt. En op het moment van schrijven is de uitkomst van de meicirculaire nog niet bekend. Dit alles krijgt een plek in de begroting 2022. Afhankelijk van uitkomsten van vorenstaande kijken we als college wat nog nodig is in de tariefstelling OZB. Enige ruimte voor nieuw beleid zal daarvan onderdeel uitmaken. Zoals gezegd, komen we bij de begroting 2022 op deze onderwerpen terug.

De baten en lasten voor jeugdzorg zijn als pre memorie (PM) post opgenomen. De stijging van de lasten zullen gecompenseerd moeten worden door het Rijk. Bezuinigingen en het verhogen van lokale lasten kunnen nodig zijn om te komen tot een sluitende begroting. Zie voorgaande alinea.

5. Perspectief per programma en financiële mutaties 2021

Programma 0	Bestuur en ondersteuning

Inleiding

Voortbordurend op 'Zo Buiten Zo Binnen' betrekken we steeds vaker, eerder en intenser de samenleving bij beleid. We willen met inwoners, ondernemers, deskundigen, raads- en collegeleden om de tafel om met zijn allen beleid te ontwikkelen. We leggen de precieze vorm daarvan niet vast, omdat we ook de vorm en de werkwijze samen willen bedenken. Het doel is het opstellen van samenlevingsakkoorden die concreet worden ingevuld bij de programma's 3, 5, 6, 7 en 8.
We gaan verder bouwen aan veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruik maken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden.

Taakvelden

1. Bestuur
2. Burgerzaken
3. Beheer overige gebouwen en gronden

Doelen 2022:

-

Totaaloverzicht

Programma 0 **Bestuur en ondersteuning**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	2.252.786	2.177.721	2.176.805	2.175.636	2.175.636
Mutaties Voorjaarsrapportage	54.215	10.700	600	500	300
Voorjaarsrapportage 2021	**2.307.001**	**2.188.421**	**2.177.405**	**2.176.136**	**2.175.936**
Baten					
Gerapporteerd saldo	353.864	353.864	353.864	353.864	353.864
Mutaties Voorjaarsrapportage	15.330	330	330	330	330
Voorjaarsrapportage 2021	**369.194**	**354.194**	**354.194**	**354.194**	**354.194**
SALDO programma 0	**1.937.807**	**1.834.227**	**1.823.211**	**1.821.942**	**1.821.742**

Financiële mutaties

	2021		2022		2023		2024		2025	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Autonome ontwikkelingen										
Verkiezingen	7.500	-	10.000	-	-	-	-	-	-	-
Inhuur snippergroen	15.000	15.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Actualisatie doorbelasting gebouwen	-	330	-	330	-	330	-	330	-	330
Corona										
3e Coronapakket	31.015	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	700	-	700	-	600	-	500	-	300	-
Saldo	**54.215**	**15.330**	**10.700**	**330**	**600**	**330**	**500**	**330**	**300**	**330**

Verkiezingen
Maart 2022 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Dit levert extra kosten op met betrekking tot opkomst bevorderende activiteiten op het vlak van communicatie, de website, een vorm van stemhulp, afscheid, introductie en opleiding van nieuwe raadsleden.

Inhuur snippergroen
Jaarlijks verkopen wij een deel van ons snippergroen. Om dit te kunnen verwerken en afhandelen is het noodzakelijk hiervoor iemand in te huren. Dit kan deels worden gefinancierd uit de opbrengsten voor snippergroen.

Actualisatie doorbelasting gebouwen
Naast actualisatie kapitaallasten verwachten wij een hogere huuropbrengst binnen te krijgen op basis van de indexatie bij boerderij de Hulzebos. Daarnaast kan het budget onderhoud niet zijnde gebouwonderhoud structureel worden verminderd.

3e Corona pakket
Zie toelichting paragraaf 2.8.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

Programma 1	Veiligheid

Inleiding

2022 willen we gaan gebruiken om te komen tot een regionaal integraal veiligheidsplan in Zuidwest Drenthe. Veiligheidsbeleid is immers het meest effectief wanneer het in samenwerking tot stand komt. Eenduidig beleid voor bepaalde veiligheidsonderwerpen is zeer belangrijk. Ondermijnende criminaliteit is zo'n onderwerp wat een integrale aanpak vereist. Door een gezamenlijk integraal veiligheidsplan op te stellen creëren we een eenduidige visie op verschillende veiligheidsthema's. Dit heeft een positief effect op de aanpak.

Taakvelden

1. Crisisbeheersing en Brandweer
2. Openbare orde en Veiligheid

Doelen 2022

1. Het terugdringen van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Westerveld.
2. Regionaal eenduidig integraal veiligheidsbeleid formuleren en realiseren.

Totaaloverzicht

Programma 1 **Veiligheid**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	1.414.195	1.432.615	1.446.017	1.473.307	1.473.307
Mutaties Voorjaarsrapportage	-	-	-	-	-100
Voorjaarsrapportage 2021	**1.414.195**	**1.432.615**	**1.446.017**	**1.473.307**	**1.473.207**
Baten					
Gerapporteerd saldo	15.300	15.300	15.300	15.300	15.300
Mutaties Voorjaarsrapportage	-	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**15.300**	**15.300**	**15.300**	**15.300**	**15.300**
SALDO programma 1	**1.398.895**	**1.417.315**	**1.430.717**	**1.458.007**	**1.457.907**

Financiële mutaties

	2021		2022		2023		2024		2025	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-100	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-100**	**-**

Actualisatie kapitaallasten

Zie toelichting paragraaf 2.13.

Programma 2	Verkeer en vervoer

Inleiding
Wij willen samen met de inwoners en andere stakeholders een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren. De basis hiervoor is gelegd in het visiedocument BrinQ.
Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) zal de komende periode richting geven aan het beleid voor Verkeer en vervoer.
De fiets verdient de komende jaren meer aandacht. Snelfietsroutes en elektrisch fietsen maken hier onderdeel van uit. Daarom gaan we aan de slag met het uitvoeringsplan 'fiets'.
Bij deze plannen staan wij open voor nieuwe initiatieven en suggesties vanuit de samenleving.

Taakvelden

1. Verkeer en vervoer
2. Parkeren
3. Recreatieve Havens
4. Economische Havens en waterwegen
5. Openbaar vervoer

Doelen 2022

1. Projecten in de openbare ruimte:
   - Ruimtelijk Actieplan Havelte (vervolg)
   - Locatie Dingspilhuus
2. GVVP: Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan 'fiets':
   - Veilige bermen fietspaden
   - Markeringen fietspaden
   - Opwaarderen fietspad Doldersummerweg
3. GVVP: Impuls toegankelijkheid openbare ruimte en woonkernen.
4. GVVP: Parkeervoorzieningen creëren t.b.v. recreatie en toerisme.
5. GVVP: Verkeerseductie.
6. Het opstellen van een nieuw beleidsplan openbare verlichting.

Totaaloverzicht

Programma 2 **Verkeer en vervoer**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	3.391.624	3.458.735	3.486.263	3.484.663	3.484.663
Mutaties Voorjaarsrapportage	-93.333	148.214	122.140	142.736	354.825
Voorjaarsrapportage 2021	**3.298.292**	**3.606.949**	**3.608.403**	**3.627.399**	**3.839.488**
Baten					
Gerapporteerd saldo	313.803	313.803	313.803	313.803	313.803
Mutaties Voorjaarsrapportage	80.000	20.000	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**393.803**	**333.803**	**313.803**	**313.803**	**313.803**
SALDO programma 2	**2.904.489**	**3.273.146**	**3.294.600**	**3.313.596**	**3.525.685**

Financiële mutaties

Omschrijving	2021 Lasten	2021 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten
Autonome ontwikkelingen										
Vervangen defecte openbare verlichting	38.200	-	38.200	-	38.200	-	38.200	-	38.200	-
Graafvergoeding en toezicht aanleg glasvezelnetwerk	40.000	80.000	60.000	20.000	-	-	-	-	-	-
Gladheidsbestrijding	12.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GVVP 2020-2030	33.500	-	7.500	-	-	-	-	-	-	-
Correctie dotatie MJOP Kunstwerken	45.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beheer openbare ruimte door ROVA	8.978	-	11.970	-	11.970	-	11.970	-	11.970	-
Actualisatie onderhoud kunstwerken	6.210	-	534	-	-11.540	-	556	-	166.485	-
Actualisatie groot onderhoud wegen	-	-	-	-	-	-	-	-	413.852	-
Actualisatie Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-413.852	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	-277.220	-	310	-	-90	-	-390	-	45.770	-
Investeringen										
Kap.lasten GVVP 2020-2030	-	-	23.100	-	70.400	-	79.200	-	79.200	-
Kap.lasten Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	-	-	6.600	-	13.200	-	13.200	-	13.200	-
Saldo	**-93.333**	**80.000**	**148.214**	**20.000**	**122.140**	**-**	**142.736**	**-**	**354.825**	**-**

Vervangen defecte openbare verlichting

Na afronding van het vervangingsplan openbare verlichting in 2020 (toepassen duurzame en energiebesparende lampen en armaturen) moeten lampen (wel duurzaam) die aan het eind van hun levensduur zijn en die tijdens de uitvoer van het vervangingsplan worden vervangen. Op basis van verkeersveiligheid en sociale veiligheid moeten lampen die niet meer branden worden vervangen. In 2021 is het budget openbare verlichting om deze redenen al overschreden.

Graafvergoeding en toezicht aanleg glasvezelnetwerk

In 2021 en in 2022 wordt in de dorpen van de gemeente Westerveld een glasvezelnetwerk aangelegd. De ontvangen graafvergoeding bedraagt in 2021 € 80.000 en in 2022 na oplevering van de werkzaamheden € 20.000. Voor toezicht op de werkzaamheden moet een toezichthouder worden ingehuurd. De kosten hiervoor bedragen in 2021 € 40.000 en in 2020 € 60.000.

Gladheidsbestrijding

Door de niet verwachte (korte) strenge vorst -en sneeuwval periode in februari 2021 was het noodzakelijk om plaatselijke aannemers in te huren bij de bestrijding van de gladheidbestrijding. Daarnaast is er meer zout gestrooid dan tijdens een ‘normale’ winterperiode. Om deze twee redenen is het regulier budget overschreden en is het incidenteel aanpassen van het budget nodig.

GVVP 2020-2030

Zie toelichting paragraaf 2.10.

Correctie dotatie MJOP Kunstwerken

Het amendement bij de begroting 2020 kan niet volgens BBV. Bij een MJOP past een gelijkmatige dotatie. Door eenmalig dat bedrag te wijzigen wordt daaraan niet voldaan. De voorziening moet voldoende zijn om het geplande onderhoud kunstwerken in de komende tien jaar te kunnen bekostigen. Hoewel er investeringen naar voren zijn gehaald, is de voorziening op termijn niet kostendekkend. Een gelijkmatige dotatie is noodzakelijk.

Beheer openbare ruimte door ROVA

Zie toelichting paragraaf 2.11.

Actualisatie onderhoud kunstwerken

In de begroting 2021 is het onderhoud onvolledig verwerkt. We passen dat hier aan op basis van het MJOP. Er staat een gelijke vrijval uit de voorziening tegenover. Het heeft geen resultaat effect.

Actualisatie grootonderhoud wegen en actualisatie voorzieningen
Bij de Voorjaarsrapportrage wordt steeds het laatste jaar toegevoegd op basis van het MJOP. De begroting 2021 loopt immers tot 2024. Tegenover het onderhoud staat een gelijke onttrekking aan de voorzieningen. Het heeft geen resultaat effect.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

Kapitaallasten Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten
In het kader van het vervangingsplan[6] openbare verlichting is inmiddels 90% van alle armaturen/lampen vervangen. Een klein deel van het bestand (10%) was bij de start van het project in 2011 nog niet aan vervanging toe. Inmiddels zijn ook deze armaturen verouderd en moeten worden vervangen.
Daarnaast zijn veel masten aan vervanging toe (met name buitengebied Dwingeloo). In 2021 wordt er een overzicht gepresenteerd van de behaalde resultaten in het kader vervangingsproject openbare verlichting 2011-2021 (energiebesparing en CO2 reductie). Vanaf 2022 zal een (hoge) investering in de openbare verlichting niet meer aan de orde zijn.

[6] Licht- en duisternisplan 2011-2020.

Programma 3 Economie

Inleiding

Om het buitengebied leefbaar te houden moet er evenwicht zijn tussen landbouw, wonen, economie en natuur. De Regio Zwolle is voor onze gemeente van groot belang. We doen mee aan drie actielijnen van de Regio Deal Regio Zwolle, nl. economische structuurversterking, het toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt en aan een meervoudige gebiedsontwikkeling met balans tussen stad en platteland, waarin we natuurgebieden laten floreren in een stedelijk landschap met voldoende duurzame mobiliteitsoplossingen.
Om de concurrentiepositie van de gemeente door het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven te versterken, stimuleren en ondersteunen we ondernemers bij het programma Vitale vakantieparken. Hierin zijn twee lijnen te volgen, namelijk excelleren 'Uitbreiden, vernieuwen en/of omvormen van bestaande vakantieparken of transformeren van parken naar een andere bestemming. Momenteel zijn er veel gebiedsopgaven zoals het verminderen van de stikstofdepositie, de bossenstrategie, klimaat en energieopgaven. Het Rijk is bezig met een transitie van de Nationale Parken, de gemeente is betrokken bij een mogelijke doorontwikkeling van de nieuwe standaard voor Nationale Parken.

Taakvelden

1. Economische ontwikkeling
2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3. Bedrijfsloket en regelingen
4. Economische promotie

Doelen 2022

1. Uitvoering geven aan de projecten binnen de Regio Deal Regio Zwolle
2. Uitvoering geven aan de projecten binnen Nationale Parken Nieuwe Stijl
3. Uitvoering geven aan de projecten binnen Vitale Vakantieparken
4. Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie van de Koloniën van Weldadigheid
5. Een sluitend wandelknooppuntennetwerk in de gemeente Westerveld

Totaaloverzicht

Programma 3 **Economie**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	1.613.064	1.512.112	1.513.734	1.253.485	1.253.485
Mutaties Voorjaarsrapportage	480.232	328.029	345.968	800	600
Voorjaarsrapportage 2021	**2.093.296**	**1.840.141**	**1.859.702**	**1.254.285**	**1.254.085**
Baten					
Gerapporteerd saldo	2.225.000	2.161.300	2.199.450	2.099.450	2.099.450
Mutaties Voorjaarsrapportage	455.813	349.866	87.467	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**2.680.813**	**2.511.166**	**2.286.917**	**2.099.450**	**2.099.450**
SALDO programma 3	**-587.517**	**-671.025**	**-427.215**	**-845.165**	**-845.365**

Financiële mutaties

Omschrijving	2021		2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
Verkoop grond Pottendijk	18.479	18.479	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	-360	-	1.200	-	1.000	-	800	-	600	-
Regio Deal	462.113	437.334	326.829	349.866	344.968	87.467	-	-	-	-
Saldo	**480.232**	**455.813**	**328.029**	**349.866**	**345.968**	**87.467**	**800**	**-**	**600**	**-**

Verkoop grond Pottendijk
Op 13 april 2021 heeft de raad besloten om de verkoopopbrengst van de grond aan de Pottendijk beschikbaar te stellen voor het project Smart Mobility ter versterking van de toeristische recreatieve ontwikkelingen.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

Regio Deal
Zie toelichting paragraaf 2.12.

Programma 4	Onderwijs

Inleiding
We willen zoveel als mogelijk gelijke kansen voor alle peuters en kinderen en streven naar nagenoeg 100% bereik van de doelgroep-peuters voor Voor- en vroegschoolse educatie. De doorgaande lijn wordt geborgd. Komend jaar wordt gewerkt aan: het herijken van de resultaatafspraken met de schoolbesturen, Invoering (verplichte) vve-beleidsmedewerker/ coach en Updaten VVE-beleidsplan.
Door het beter afstemmen van de jeugdzorg met het (passend) onderwijs, kunnen kinderen passende zorg ontvangen en hiaten en doublures worden voorkomen.
Zowel in het onderwijs als via het taalpunt/ taalcoördinator wordt gewerkt aan de aanpak van laaggeletterdheid, een steeds vaker voorkomend knelpunt in onze samenleving. Dit betekent tevens het aanbieden en begeleiden van digitale vaardigheden.
Via het Regionaal Programma - opgepakt vanuit de vier RMC-gemeenten zuidwest – wordt voortijdig schoolverlaten teruggedrongen en worden Jongeren in een kwetsbare positie (JIKP) ondersteund.

Taakvelden

1. Openbaar basisonderwijs
2. Onderwijshuisvesting
3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Doelen 2022
1. Gelijke kansen voor alle kinderen door o.m. 100% bereik VVE-peuters.
2. Betere afstemming, verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg.
3. Het voorkomen en terugdringen van laaggeletterd blijven aandachtspunten.
4. Voorkomen van voortijdig schoolverlaten en ondersteuning JIKP.

Totaaloverzicht

Programma 4 **Onderwijs**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	1.552.250	1.534.037	1.509.231	1.486.779	1.486.779
Mutaties Voorjaarsrapportage	165	-9.635	-9.635	-9.535	-16.390
Voorjaarsrapportage 2021	**1.552.415**	**1.524.402**	**1.499.596**	**1.477.244**	**1.470.390**
Baten					
Gerapporteerd saldo	191.456	191.456	191.456	191.456	191.456
Mutaties Voorjaarsrapportage	2.200	2.700	3.200	3.700	4.200
Voorjaarsrapportage 2021	**193.656**	**194.156**	**194.656**	**195.156**	**195.656**
SALDO programma 4	**1.358.759**	**1.330.246**	**1.304.940**	**1.282.088**	**1.274.734**

Financiële mutaties

Omschrijving	2021		2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Autonome ontwikkelingen										
Indexering huur Brede School De Twingel	-	2.200	-	2.700	-	3.200	-	3.700	-	4.200
Actualisatie doorbelasting gebouwen	-735	-	-735	-	-735	-	-735	-	-940	-
Nieuwe beleidsvoorstellen										
Jaarlijks onderhoud Brede School De Twingel	2.000	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	900	-	1.100	-	1.100	-	1.200	-	-5.450	-
Taalpunt	-2.000	-	-2.000	-	-2.000	-	-2.000	-	-2.000	-
Bezuinigingen										
Subsidies	-	-	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-
Saldo	**165**	**2.200**	**-9.635**	**2.700**	**-9.635**	**3.200**	**-9.535**	**3.700**	**-16.390**	**4.200**

Indexering huur en jaarlijks onderhoud Brede School De Twingel

De jaarlijkse huur voor de kinderopvang in de Brede School De Twingel in Dwingeloo wordt geïndexeerd. Daardoor kan het geraamde ontvangen bedrag structureel verhoogd worden. Daarnaast was geen rekening gehouden met de jaarlijkse onderhoudskosten voor dit onderdeel van het gebouw.

Actualisatie doorbelasting gebouwen

Naast actualisatie kapitaallasten verwachten wij een hogere huuropbrengst binnen te krijgen op basis van de indexatie bij boerderij de Hulzebos. Daarnaast kan het budget onderhoud niet zijnde gebouwonderhoud structureel worden verminderd.

Actualisatie kapitaallasten

Zie toelichting paragraaf 2.13.

Taalpunt

Vanuit onderwijskansen worden de facturen van het Taalpunt betaald. Dit zijn bedragen om onder andere bijeenkomsten te kunnen organiseren. Voor de efficiëntie en de samenwerking tussen Taalpunt en Bibliotheek Westerveld is gekozen om € 2.000 subsidie extra uit te keren aan Bibliotheek Westerveld dat bestemd is voor Taalpunt. Op deze manier hebben wij minder administratieve lasten en ligt de verantwoordelijkheid hiervoor ook bij de bibliotheek.

Subsidies

Vanwege de financiële positie van de gemeente is nog eens heel kritisch gekeken naar nut en noodzaak van een aantal subsidies. In dit voorstel zijn een aantal subsidies gekort of geheel geschrapt, dat betreffen met name de subsidies die niet wettelijk zijn en waar inmiddels ook geen of minder gebruik van gemaakt is.

Inleiding

Voor de maatschappelijke voorzieningen richten wij ons op de aanwezigheid van functies in dorpen. Maatschappelijke voorzieningen worden integraal ingericht.
Sport, cultuur en recreatie worden ingezet ten dienste van maatschappelijke behoeftes, waarbij we rekening houden met maatschappelijk rendement. We zetten in op preventieve en integrale aanpak voor alle inwoners. Een onderdeel hiervan is het sport- en preventieakkoord.
Wanneer het gaat over het beheer van openbaar groen dan zal duurzaamheid een prominente rol hebben.

Taakvelden

1. Sportbeleid en activering
2. Sportaccommodaties
3. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
4. Musea
5. Cultureel erfgoed
6. Media
7. Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelen 2022

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl voor alle inwoners in de gemeente Westerveld met speciale aandacht voor de (kwetsbare) doelgroepen waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid en het versterken van sociale netwerken het beoogde maatschappelijke doel/effect is.
2. Meer jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 21 jaar houden er een gezondere leefstijl op na door (meer) te bewegen, te sporten en minder tot geen consumptie op gebied van roken en alcohol.
3. Indien UNESCO besluit de werelderfgoedstatus toe te wijzen aan de Koloniën van Weldadigheid, in overleg met onze stakeholders en de provincie Drenthe uitvoering geven aan het managementplan.
4. Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, toegankelijk, betaalbaar, duurzaam, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.
5. Uitvoering geven aan cultuurparticipatie volgens de koers.

Totaaloverzicht

Programma 5 **Sport, cultuur en recreatie**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	4.474.250	4.174.851	4.027.453	4.007.827	4.007.827
Mutaties Voorjaarsrapportage	57.447	33.173	16.273	109.533	116.700
Voorjaarsrapportage 2021	**4.531.697**	**4.208.024**	**4.043.726**	**4.117.360**	**4.124.527**
Baten					
Gerapporteerd saldo	267.914	267.914	167.914	167.914	167.914
Mutaties Voorjaarsrapportage	71.285	1.285	1.285	1.285	1.285
Voorjaarsrapportage 2021	**339.199**	**269.199**	**169.199**	**169.199**	**169.199**
SALDO programma 5	**4.192.498**	**3.938.825**	**3.874.527**	**3.948.161**	**3.955.328**

Financiële mutaties

Omschrijving	2021		2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Autonome ontwikkelingen										
Archeologie	-20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indexering huur	-	615	-	615	-	615	-	615	-	615
Sportakkoord	20.000	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Tegemoetkoming dorpshuizen	12.802	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beheer openbare ruimte door ROVA	-18.957	-	84.407	-	94.407	-	104.407	-	114.407	-
Actualisatie doorbelasting gebouwen	-882	670	-882	670	-882	670	-882	670	-1.046	670
Nieuwe beleidsvoorstellen										
Natuur en Landschap	10.000	-	10.000	-	10.000	-	10.000	-	10.000	-
Vervolgonderzoek sport Havelte	25.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Corona										
Frisse start na Corona	50.000	50.000	-	-	-	-	-	-	-	-
3e Coronapakket	83.236	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	4.470	-	7.870	-	3.140	-	-	-	-2.670	-
Taalpunt	2.000	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-
Cultuurfonds	3.478	-	3.478	-	3.478	-	3.478	-	3.478	-
Overheveling subsidie De Proefkolonie	-25.000	-	25.000	-	-	-	-	-	-	-
Regio Deal	-84.700	-	-89.230	-	-86.400	-	-	-	-	-
Bezuinigingen										
Subsidies	-4.000	-	-9.470	-	-9.470	-	-9.470	-	-9.470	-
Saldo	**57.447**	**71.285**	**33.173**	**1.285**	**16.273**	**1.285**	**109.533**	**1.285**	**116.700**	**1.285**

Archeologie
Gebaseerd op de inhuur van 2020 komen we tot een aanpassing van de te verwachten inzet. Op korte termijn verwachten we ook geen grootschalige stedenbouwkundige / landschappelijke / beleidsmatige werkzaamheden waar archeologische advisering buiten de reguliere taak noodzakelijk is; of evenementen waarbij we onze gemeentelijk archeoloog moeten inzetten. Vanwege de onzekerheden adviseren wij wel om het volledige bedrag voor 2022 en de daarop volgende budgetjaren in de meerjarenbegroting te handhaven en van jaar- tot jaar het bedrag te evalueren.

Indexering huur
Jaarlijks worden de huren geïndexeerd. Het budget was nog niet hierop aangepast.

Sportakkoord
Bijdrage uitvoering sportakkoord van het Rijk van € 20.000. Hiervan € 10.000 ten gunste laten komen aan de uitvoering beweegcoaches en € 10.000 ten gunste aan SportDrenthe voor de uitvoering sport- en preventieakkoord.

Tegemoetkoming Dorpshuizen
In de septembercirculaire is € 12.802 beschikbaar gesteld voor een tegemoetkoming aan dorpshuizen in verband met corona. De planning was dat we dit bedrag in 2020 uit zouden betalen. Door de vertraging in verband met de provinciale regeling is dat niet gelukt en is ook het bedrag niet bij de overheveling meegenomen. Wij verzoeken u om het bedrag opnieuw beschikbaar te stellen, zodat wij de dorpshuizen kunnen steunen.

Beheer openbare ruimte door ROVA
Zie toelichting paragraaf 2.11.

Actualisatie doorbelasting gebouwen
Naast actualisatie kapitaallasten verwachten wij een hogere huuropbrengst binnen te krijgen op basis van de indexatie bij boerderij de Hulzebos. Daarnaast kan het budget onderhoud niet zijnde gebouwonderhoud structureel worden verminderd.

Natuur en Landschap
Natuur en Landschap hebben een belangrijke en bijzondere functie in onze gemeente Er komen steeds meer functies samen; wonen, werken, natuur en recreatie. Ook komen er veel maatschappelijke

opgaven op ons af op het gebied van natuur en landschap. Dit maakt dat bewoners en recreanten op een andere manier gaan kijken naar hun leefomgeving. Door alle nieuwe vraagstukken die op ons af komen ontstaan wensen voor het behouden en versterken van de natuur en het landschap maar ook de toegankelijkheid van de natuur en de borging van de natuurwetgeving in onze organisatie.
Het gevraagde budget is bedoeld om flexibel in te kunnen spelen op kleinere vraagstukken die er spelen en zal worden ingezet het organiseren van o.a. de informatieavond voor de Raad rondom toegankelijkheid natuur, het inspelen op de vele nieuwe vraagstukken op het gebied van natuur en landschap zoals bijvoorbeeld de bossenstrategie, borging van de natuurwetgeving in onze organisatie, het door het ontsluiten van benodigde kennis en voorlichting of het stimuleren van het verbeteren van natuur en landschap in onze gemeente.

Vervolgonderzoek sport Havelte
Er is een initiatief met betrekking tot de sportlocaties in Havelte. Om de voorgestelde scenario's te onderzoeken moet een extern bureau ingehuurd worden. Dit vindt plaats in overleg met de initiatiefnemers. Hiervoor is een budget nodig van € 25.000.

Frisse start na corona
Provinciale Staten in Drenthe hebben eind vorig jaar de motie Frisse Start na corona aangenomen. Voor onze gemeente betekent dit dat wij € 50.000,-- bij de Provincie kunnen aanvragen. Vervolgens kunnen vrijwilligersorganisaties bij ons een bedrag aanvragen van € 500,-- voor nieuwe of bestaande initiatieven (tot het maximum van € 50.000,-- is bereikt). Los van de personele inzet worden geen financieringsbedragen gevraagd.

3e Coronapakket
Zie toelichting paragraaf 2.8.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

Taalpunt
Vanuit onderwijskansen worden de facturen van het Taalpunt betaald. Dit zijn bedragen om onder andere bijeenkomsten te kunnen organiseren. Voor de efficiëntie en de samenwerking tussen Taalpunt en Bibliotheek Westerveld is gekozen om € 2.000 subsidie extra uit te keren aan Bibliotheek Westerveld dat bestemd is voor Taalpunt. Op deze manier hebben wij minder administratieve lasten en ligt de verantwoordelijkheid hiervoor ook bij de bibliotheek.

Cultuurfonds
Vanuit initiatieven wordt het structurele bedrag aan Stichting Cultuurfonds Westerveld verhoogd. Dit is uitvoering van de Visie op Cultuur 2018 en sluit het aan bij de pijler Ondernemen en Verbinden. Voordelen zijn dat de stichting dichter bij de inwoners staat, meer kleine initiatieven worden ondersteund en gestimuleerd en daarnaast verlicht deze verschuiving ambtelijke inzet. Dit betreft een verschuiving van het budget van programma 6 naar programma 5.

Overheveling subsidie De Proefkolonie
In het amendement van de raad bij de begroting 2021 is een bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld voor museum De Proefkolonie. Dit museum heeft vanuit de corona noodsteun maatregelen in 2021 al een bijdrage van € 35.431 ontvangen. In overleg met het museum stellen wij voor om het bedrag van € 25.000 een jaar uit te stellen, zodat wij ook in 2022 een ondersteuning kunnen geven. Twee van drie kleine musea hebben coronanoodsteun aangevraagd en hebben het maximale bedrag van € 2.500 ontvangen. Daarnaast zal er in 2021 gestart worden met het schrijven van een museumvisie/beleid. Hieruit zal blijken wat er nodig is om de musea toekomstbestendig te maken en te houden.

Regio Deal
Zie toelichting paragraaf 2.12.

Subsidies
Vanwege de financiële positie van de gemeente is nog eens heel kritisch gekeken naar nut en noodzaak van een aantal subsidies. In dit voorstel zijn een aantal subsidies gekort of geheel geschrapt, dat betreffen met name de subsidies die niet wettelijk zijn en waar inmiddels ook geen of minder gebruik van gemaakt is.

Inleiding
We willen de sociale cohesie en welzijn in de gemeente in stand houden door aan te sluiten bij enerzijds de ondersteunings- en zorgbehoefte van inwoners en anderzijds in te zetten op positieve gezondheid en preventie.
Binnen het sociaal domein ligt de focus op handhaving van de bestaande kwaliteit, efficiënte inzet van bestaande middelen en goede monitoring, ten einde verdere uitvoering te kunnen geven aan de ombuigingen sociaal domein.
Wij werken vanuit één integrale toegang voor hele sociaal domein.

Taakvelden

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Wijkteams
3. Inkomensregelingen
4. Begeleide participatie
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
71. Maatwerkdienstverlening 18+
72. Maatwerkdienstverlening 18-
81. Geëscaleerde zorg 18+
82. Geëscaleerde zorg 18-

Doelen 2022

1. Verder ontwikkelen van de samenhang in de uitvoering van de verschillende wetten binnen het sociaal domein (Integrale toegang).
2. De zorg en ondersteuning in Westerveld (meer) toekomstbestendig te maken en (meer) betaalbaar en beheersbaar te houden, zodat wij binnen de begroting de best mogelijke ondersteuning kunnen verlenen aan inwoners in Westerveld..
3. Uitvoering geven aan de Veranderopgave Inburgering.
4. Vroegsignalering is ingebed in de organisatie en heeft effect op de instroom schuldhulpverlening
5. Doorontwikkelen van de decentralisatie beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO).
6. Mensen optimaal laten participeren in het arbeidsproces en samenleving na corona.

Totaaloverzicht

Programma 6 **Sociaal domein**

		Meerjarenraming 2021-2025			
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	20.054.051	20.002.862	20.206.303	20.106.339	20.106.339
Mutaties Voorjaarsrapportage	4.333.545	288.942	136.542	65.342	65.310
Voorjaarsrapportage 2021	**24.387.596**	**20.291.804**	**20.342.845**	**20.171.681**	**20.171.649**
Baten					
Gerapporteerd saldo	3.427.337	3.796.681	3.796.681	3.796.681	3.796.681
Mutaties Voorjaarsrapportage	3.154.931	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**6.582.268**	**3.796.681**	**3.796.681**	**3.796.681**	**3.796.681**
SALDO programma 6	**17.805.328**	**16.495.123**	**16.546.164**	**16.375.000**	**16.374.968**

Financiële mutaties

Omschrijving	2021 Lasten	2021 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten
Raadsbesluiten										
Minimabeleid	76.000	-	76.000	-	76.000	-	76.000	-	76.000	-
Autonome ontwikkelingen										
Participatie Tozo	2.336.923	2.336.923	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijstelling budget Jeugdhulp	493.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TONK bijdrage	861.995	818.008	-	-	-	-	-	-	-	-
Beheer openbare ruimte door ROVA	243.000	-	154.600	-	1.200	-	-70.000	-	-70.000	-
Actualisatie doorbelasting gebouwen	-483	-	-483	-	-483	-	-483	-	-515	-
Corona										
4e Coronapakket Eenzaamheid en ouderen	85.630	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4e Coronapakket Jeugdzorg	60.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4e Coronapakket Jongerenwerk	15.950	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3e Coronapakket	93.018	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Cultuurfonds	-3.478	-	-3.478	-	-3.478	-	-3.478	-	-3.478	-
Herschikking bijdrage GGD	58.000	-	58.000	-	58.000	-	58.000	-	58.000	-
Regio Deal	-1.160	-	-1.000	-	-	-	-	-	-	-
Bijstellen budget participatie	50.000	-	50.000	-	50.000	-	50.000	-	50.000	-
Bezuinigingen										
Dorpsgemeenschappen	-4.850	-	-4.850	-	-4.850	-	-4.850	-	-4.850	-
Respijtzorg	-5.000	-	-5.000	-	-5.000	-	-5.000	-	-5.000	-
Subsidies	-	-	-9.847	-	-9.847	-	-9.847	-	-9.847	-
Tegemoetkoming zorgkosten	-25.000	-	-25.000	-	-25.000	-	-25.000	-	-25.000	-
Saldo	**4.333.545**	**3.154.931**	**288.942**	**-**	**136.542**	**-**	**65.342**	**-**	**65.310**	**-**

Minimabeleid

Op 2 maart 2021 heeft de raad ingestemd met de herijking van het minimabeleid. De administratieve verwerking van de budgetaanvraag van € 76.000 wordt hier verwerkt.

Participatie Tozo

Ook in 2021 kunnen zzp-ers een aanvraag indienen bij de gemeente voor een tegemoetkoming in de kosten. Voorschotten vanuit het rijk worden hiervoor ingezet.

Bijstelling budget Jeugdhulp

Op basis van de werkelijke kosten 2020 en de prognose op basis van de huidige aantallen zien we ons genoodzaakt een verzoek tot bijstelling van het budget jeugdhulp in te dienen. De afgelopen jaren is de duur en de zwaarte van de zorg onevenredig hard toegenomen. Ook zijn hier de gevolgen van de COVID-19 crisis merkbaar. De extra geraamde lasten zijn gelijk aan de extra inkomsten die apart gepresenteerd worden in het financiële perspectief (zie hoofdstuk 3.1).

TONK bijdrage

Het budget voor de uitkeringen zal opgehoogd moeten worden gezien de verwachting dat het aantal uitkeringsgerechtigden dit jaar, vanwege de aanhoudende economische crisis als gevolg van COVID-19 zal gaan toenemen. De TONK regeling is ook van kracht gegaan in maart 2021 Daarvoor komt er per mei vanuit het rijk budget voor beschikbaar maar we weten nog niet exact hoeveel aanvragen we zullen krijgen. Het is een open eind regeling dus als het aantal aanvragen het toegekende budget overstijgt moeten we uit 'eigen' zak bij betalen.

Beheer openbare ruimte door ROVA

Zie toelichting paragraaf 2.11.

Actualisatie doorbelasting gebouwen

Naast actualisatie kapitaallasten verwachten wij een hogere huuropbrengst binnen te krijgen op basis van de indexatie bij boerderij de Hulzebos. Daarnaast kan het budget onderhoud niet zijnde gebouwonderhoud structureel worden verminderd.

4e Coronapakket Eenzaamheid en ouderen
Nu de coronamaatregelen langer duren, worden de sociale en mentale gevolgen voor mensen ook groter. Het kabinet heeft budget beschikbaar gesteld voor gemeenten om extra steun te kunnen verlenen in deze periode. Dit budget is bedoeld om eenzaamheid te verminderen en voorkomen en als extra begeleiding voor kwetsbare groepen. Met het budget kunnen we de huidige aanpak versterken en waar nodig activiteiten uitbreiden.

4e Coronapakket Jeugdzorg en Jongerenwerk
Voor extra ondersteuning jeugdzorg (onderdelen jongerenwerk, perspectief jeugd en jongeren, begeleiding en mentale ondersteuning jeugd) zijn er aanvullende middelen beschikbaar gesteld door het Rijk door middel van het 4e corona pakket.

3e Coronapakket
Zie toelichting paragraaf 2.8.

Cultuurfonds
Vanuit initiatieven wordt het structurele bedrag aan Stichting Cultuurfonds Westerveld verhoogd. Dit is uitvoering van de Visie op Cultuur 2018 en sluit het aan bij de pijler Ondernemen en Verbinden. Voordelen zijn dat de stichting dichter bij de inwoners staat, meer kleine initiatieven worden ondersteund en gestimuleerd en daarnaast verlicht deze verschuiving ambtelijke inzet. Dit betreft een verschuiving van het budget van programma 6 naar programma 5.

Herschikking bijdrage GGD
Dit betreft een administratieve wijziging van de bijdrage GGD waarbij een deel van het budget overgeheveld wordt van programma 7 naar programma 6. Hierdoor sluiten de uitgaven beter aan bij de IV-3 opgave.

Regio Deal
Zie toelichting paragraaf 2.12.

Bijstellen budget participatie
Door eerdere bezuinigingen en meerdere verschuivingen van budgetten wordt het onderhavige budget negatief. Dat kan niet. Reden om het budget bij te stellen.

Dorpsgemeenschappen
Op basis van de uitgaven van voorgaande jaren kan dit deel van het budget dorpsgemeenschappen vrijvallen, de activiteiten worden nu voornamelijk gedekt uit de budgetten voor maatschappelijke initiatieven.

Respijtzorg
In 2020 hebben we ruim € 5.000 overhouden op dit budget en de verwachting is dat dat in 2021 weer zo zal zijn.

Subsidies
Vanwege de financiële positie van de gemeente is nog eens heel kritisch gekeken naar nut en noodzaak van een aantal subsidies. In dit voorstel zijn een aantal subsidies gekort of geheel geschrapt, dat betreffen met name de subsidies die niet wettelijk zijn en waar inmiddels ook geen of minder gebruik van gemaakt is.

Tegemoetkoming zorgkosten
De afgelopen jaren is gebleken dat het budget niet volledig gebruikt wordt. Daarnaast heeft in 2020 een verbetering van het werkproces plaats gevonden waarbij controles zijn aangescherpt. Op basis hiervan kunnen we een reële inschatting maken van het benodigde budget voor 2021 en de komende jaren en kunnen we € 25.000 structureel bezuinigen.

Programma 7	Volksgezondheid en milieu

Inleiding

Een vitale, toekomstbestendige fysieke leefomgeving waarbij wij o.a. invulling geven aan de opgaven vanuit het Rijk en de samenleving.

Taakvelden

1. Volksgezondheid
2. Riolering
3. Afval
4. Milieubeheer
5. Begraafplaatsen

Doelen 2022

1. Uitvoering geven aan het programma Duurzame bollenteelt in Drenthe onder het uitvoeringsprogramma gewasbescherming (regie provincie Drenthe)
2. Het stimuleren van duurzame landbouw
3. We blijven onze inwoners stimuleren om te bewegen en te kiezen voor gezonde voeding
4. Verbeteren van de biodiversiteit
5. Het stimuleren van gescheiden inzamelen van grondstoffen (VANG-doelstellingen)
6. Energiebesparing en transitie naar hernieuwbare energiebronnen
7. Verder werken aan een klimaat robuuste omgeving
8. Invulling geven aan de gemeentelijke watertaken

Totaaloverzicht

Programma 7 **Volksgezondheid en milieu**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	5.989.523	5.658.188	5.726.723	5.734.700	5.734.700
Mutaties Voorjaarsrapportage	200.925	-43.779	-22.982	-35.078	-206.677
Voorjaarsrapportage 2021	**6.190.448**	**5.614.409**	**5.703.741**	**5.699.622**	**5.528.023**
Baten					
Gerapporteerd saldo	5.046.700	5.046.700	5.046.700	5.046.700	5.046.700
Mutaties Voorjaarsrapportage	-	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**5.046.700**	**5.046.700**	**5.046.700**	**5.046.700**	**5.046.700**
SALDO programma 7	**1.143.748**	**567.709**	**657.041**	**652.922**	**481.323**

Financiële mutaties

Omschrijving	2021 Lasten	2021 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten
Collegebesluiten										
Subsidie Oud papier	136.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
Duurzame landbouw	14.900	-	14.900	-	14.900	-	14.900	-	14.900	-
Ondergrondse containers Wapse	2.500	-	2.500	-	2.500	-	2.500	-	2.500	-
Actualisatie Voorzieningen	-344.320	-	-534	-	11.540	-	-556	-	384.365	-
Nieuwe beleidsvoorstellen										
Duurzaamheid	112.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	338.110	-	-1.880	-	-1.880	-	-1.880	-	-558.400	-
Herschikking bijdrage GGD	-58.000	-	-58.000	-	-58.000	-	-58.000	-	-58.000	-
Investeringen										
Kap.lasten Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen	-	-	-	-	8.723	-	8.723	-	8.723	-
Riolering	-	-	-	-	-	-	-	-	592.471	-
Vrijval voorz riolering	-	-	-	-	-	-	-	-	-592.471	-
Bezuinigingen										
Subsidies	-765	-	-765	-	-765	-	-765	-	-765	-
Saldo	**200.925**	**-**	**-43.779**	**-**	**-22.982**	**-**	**-35.078**	**-**	**-206.677**	**-**

Subsidie Oud papier

Op 22 december 2020 heeft het college besloten om de verenigingen en scholen een garantiesubsidie voor het inzamelen van oud papier te verstrekken. De kosten hiervoor zijn éénmalig € 136.500, omdat de verordening op de heffing voor afvalstoffenheffing al is vastgesteld. De kosten voor de oud papier inzameling worden vanuit het nieuwe Grondstoffenplan meegenomen in de afvalstoffenheffing vanaf 2022.

Duurzame landbouw

Het budget voor duurzame landbouw nu € 10.000 is onvoldoende om invulling te geven aan de vraagstukken die op ons af komen. In het coalitie akkoord staat dat de fracties streven om stapsgewijs te komen naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw. In het coalitieakkoord is aangegeven dat mochten er financiële middelen benodigd zijn om als gemeente dit streven naar duurzame landbouw te ondersteunen, dan zullen deze middelen – indien het naar het oordeel van het gemeentebestuur een goed voorstel betreft– worden geput uit de algemene reserve.
Daarom wordt gevraagd het budget te verhogen naar € 25.000. Door een ruimer werkbudget is het mogelijk te anticiperen op de vraagstukken en opgaven die op de landbouw af komen. Denk aan de verduurzaming, kringloop- of natuur inclusieve landbouw, verhogen biodiversiteit, klimaatadaptie, bossenstrategie, RES en (Europese) regelgeving, GLB. Het in kaart brengen van de maatschappelijke en bedrijfsmatige ontwikkelingen van de sector is een van de actiepunten die wordt voorgesteld. Als wij dat in beeld hebben kan de gemeente beter inspelen op de vragen van de toekomst en een rol vervullen die past bij onze bevoegdheden en bij de opgaven die er liggen. Daarnaast wordt voorgesteld om ontwikkelingen die de verduurzaming van de sector en daarmee het maatschappelijk draagvlak voor de landbouw vergroten aan te jagen. Om ontwikkelingen in gang te brengen zijn nieuwe verdienmodellen (bijvoorbeeld in relatie tot landschap, natuur en recreatie) nodig om het proces op gang te brengen.

Ondergrondse containers Wapse

Na het plaatsen van de ondergrondse restafvalcontainers is in Wapse een bezwaar ingediend tegen deze plaatsing. In overleg met de indiener van het bezwaar en de Wapser Gemeenschap is een oplossing voor het bezwaar gevonden. De naastgelegen glas- en textielcontainer worden ook ondergronds geplaatst.

Actualisatie voorzieningen

Door de kapitaalastenschuif (d.w.z. het doorschuvien van investeringen uit 2020 naar 2021) nemen in kapitaallasten rioleringen toe. Deze mutatie in lasten geeft een gelijke mutatie in de voorzieningen rioleringen.

Duurzaamheid
Op 30 oktober 2018 is tijdens de raadvergadering via een amendement een bestemmingsreserve duurzaamheid in het leven geroepen voor maatregelen waarmee de gemeente snel aan de slag kan. Voor 2020 wordt €112.000 gevraagd voor de fossielvrije weken, duurzaamheidsbon 2021, permanente duurzaamheidsrubriek Westervelder, participatieproces regionale energiestrategie en het faciliteren van duurzaamheidsinitiatieven.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

Herschikking bijdrage GGD
Dit betreft een administratieve wijziging van de bijdrage GGD waarbij een deel van het budget overgeheveld wordt van programma 7 naar programma 6. Hierdoor sluiten de uitgaven beter aan bij de IV-3 opgave.

Kapitaallasten Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen
Verwijderen van gedenkstenen (graven en urnvoorziening) waarvan de huurperiode is verlopen. De graven en urnvoorzieningen komen weer beschikbaar waardoor er geen ruimtegebrek ontstaat. Grootschalige ruimingen of uitbreiding van de begraafplaatsen is hierdoor niet aan de orde is. Binnen de reguliere beheerbudgetten zijn onvoldoende financiele middelen beschikbaar om dekking te vinden voor deze kosten.

Riolering en Vrijval voorziening riolering
Vervanging en renovatie riolering volgens Watertakenplan. Het huidige Watertakenplan heeft een looptijd van 2016-2021, met een financiele doorkijk tot 2029. Bij vaststelling van de planperiode 2022-2027 zal ook de financiële onderbouwing aan de raad worden voorgelegd en zullen de financiële gevolgen verwerkt worden. Het in het Watertakenplan begrote bedrag voor 2025 wordt hier opgenomen. Tegenover de lasten staat een gelijke vrijval uit de voorziening rioleringen.

Subsidies
Vanwege de financiële positie van de gemeente is nog eens heel kritisch gekeken naar nut en noodzaak van een aantal subsidies. In dit voorstel zijn een aantal subsidies gekort of geheel geschrapt, dat betreffen met name de subsidies die niet wettelijk zijn en waar inmiddels ook geen of minder gebruik van gemaakt is.

Programma 8 VHROSV

Inleiding

We willen een aantrekkelijke woongemeente zijn en blijven. We stimuleren inwoners op het gebied van verduurzaming en levensloopbestendigheid van woningen.
De invoering van de Omgevingswet is deze bestuursperiode van groot belang. De wet kent niet alleen inhoudelijke vergaande veranderingen, maar zal ook een omslag in rol en houding van de gemeente betekenen.

Taakvelden

1. Ruimtelijke Ordening
2. Grondexploitatie
3. Wonen en bouwen

Doelen 2022

1. Uitvoering geven aan de maatregelen uit RES en Transitie Visie Warmte.
2. Uitvoering geven aan het actieplan omgevingsplan.
3. Vergroten van de voorraad van woningen.
4. Uitvoering geven aan het beleid voor woonwagenstandplaatsen.

Totaaloverzicht

Programma 8 **VHROSV**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	5.511.412	3.423.679	2.646.679	1.856.717	1.856.717
Mutaties Voorjaarsrapportage	214.639	718.443	-165.396	287.574	-145.644
Voorjaarsrapportage 2021	**5.726.051**	**4.142.122**	**2.481.283**	**2.144.291**	**1.711.073**
Baten					
Gerapporteerd saldo	3.821.012	2.050.188	1.371.570	574.694	574.694
Mutaties Voorjaarsrapportage	-108.832	668.214	-165.396	287.574	-145.644
Voorjaarsrapportage 2021	**3.712.180**	**2.718.402**	**1.206.174**	**862.268**	**429.050**
SALDO programma 8	**2.013.871**	**1.423.720**	**1.275.109**	**1.282.023**	**1.282.023**

Financiële mutaties

	2021		2022		2023		2024		2025	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Collegebesluiten										
Subsidie woningbouwprojecten	56.914	71.143	14.229	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
Invoering Omgevingswet	337.700	-	36.000	-	-	-	-	-	-	-
Tijdelijke formatieuitbreiding VTH	150.000	150.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Grex	-329.975	-329.975	668.214	668.214	-165.396	-165.396	287.574	287.574	-145.644	-145.644
Saldo	**214.639**	**-108.832**	**718.443**	**668.214**	**-165.396**	**-165.396**	**287.574**	**287.574**	**-145.644**	**-145.644**

Subsidie woningbouwprojecten
Het college heeft voor twee woningbouwprojecten in Vledder (starters) en Diever (sociale huur) een subsidiebedrag aangevraagd bij de provincie Drenthe (via de Uitvoeringsregeling Impuls Volkshuisvesting). Deze provinciale subsidie is inmiddels aan de gemeente verstrekt en wordt daarna uitbetaald aan de aanvragers van genoemde projecten. In 2021 zal 80% van het subsidiebedrag worden verstrekt en in 2022 - na afronding van deze projecten - de overige 20%.

Invoering Omgevingswet
De invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2022. In 2021 zullen de benodigde invoeringswerkzaamheden gerealiseerd moeten worden. Om dit te kunnen realiseren wordt verzocht om het geraamde budget voor 2022 naar voren te halen. Alle budgetten tot nu toe kunnen nog gehaald worden uit de bestemmingsreserve omgevingswet.

Tijdelijke formatie-uitbreiding VTH
Het groeiende aantal Wabo-aanvragen, maar ook de toenemende complexiteit, legt een behoorlijk beslag op onze medewerkers. Mede hierdoor zien we de werkvoorraad al behoorlijk oplopen voor wat betreft bouwvragen. Binnen de huidige formatie van VTH is onvoldoende capaciteit beschikbaar om al deze aanvragen tijdig af te handelen. Om de formatie van VTH tijdelijk uit te kunnen breiden wordt voor 2021 extra budget aangevraagd (+ € 150.000). Dit extra budget wordt volledig gedekt door het evenredig verhogen van de te verwachten inkomsten Wabo-vergunningen in 2021 (+ € 150.000).

Actualisatie Grex
Bij de jaarrekening 2020 wordt de grondexploitatie geactualiseerd. Op basis van die actualisatie van baten en lasten in de komende jaren kan de winstname per 31 december 2020 worden bepaald. Deze winstname wordt verwerkt in de Jaarstukken 2020. De bijstelling van de baten en lasten in de jaren 2021 t/m 2024 wordt bij deze Voorjaarsrapportage geactualiseerd.

Taakveld 0.4 Overhead

Inleiding
We gaan verder bouwen aan veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruik maken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden.

Taakvelden

1. Ondersteuning organisatie

Doelen 2022
1. Toekomstbestendige informatievoorziening. In samenhang realiseren van onderdelen uit het dynamische realisatieprogramma.
2. De Voorjaarsrapportage 2022 digitaal te kunnen ondersteunen.

Totaaloverzicht

Programma 0.4 **Overhead**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	8.311.047	8.285.425	8.274.776	8.230.611	8.230.611
Mutaties Voorjaarsrapportage	196.590	136.785	109.215	80.095	121.405
Voorjaarsrapportage 2021	**8.507.637**	**8.422.210**	**8.383.991**	**8.310.706**	**8.352.016**
Baten					
Gerapporteerd saldo	43.811	43.811	43.811	43.811	43.811
Mutaties Voorjaarsrapportage	-	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**43.811**	**43.811**	**43.811**	**43.811**	**43.811**
SALDO programma 0.4	**8.463.826**	**8.378.399**	**8.340.180**	**8.266.895**	**8.308.205**

Financiële mutaties

	2021		2022		2023		2024		2025	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Autonome ontwikkelingen										
ONS bijdrage gemeenschappelijke regeling	37.500	-	44.095	-	44.095	-	44.095	-	44.095	-
Huis aan huis	4.650	-	7.650	-	13.650	-	13.650	-	13.650	-
ICT kosten	146.200	-	59.200	-	59.200	-	59.200	-	59.200	-
Kantoorartikelen	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-
Beheer openbare ruimte door ROVA	-	-	-	-	-45.000	-	-45.000	-	-45.000	-
Nieuwe beleidsvoorstellen										
Digitale begroting	65.000	-	25.000	-	25.000	-	25.000	-	25.000	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	-46.760	-	10.840	-	10.840	-	-18.280	-	-27.770	-
Investeringen										
Kap.lasten Laptops en tablets	-	-	-	-	11.430	-	11.430	-	11.430	-
Kap.lasten PC's, laptops en monitoren	-	-	-	-	-	-	-	-	50.800	-
Saldo	**196.590**	**-**	**136.785**	**-**	**109.215**	**-**	**80.095**	**-**	**121.405**	**-**

ONS bijdrage gemeenschappelijke regeling
Bij de Voorjaarsrapportage 2020 zijn de ontwikkelingen ONS, inkoop naar ONS en de vermindering van eigen kosten voor inkoop gesaldeerd gepresenteerd. Bij het opstellen van de begroting 2021 zijn de bedragen voor de bijdrage aan de GR-ONS onvolledig verwerkt waardoor een verschil is ontstaan met de externe afspraken. Daarnaast kan de BTW op de bijdrage aan de GR-ONS niet volledig worden geclaimd bij het BTW-compensatiefonds. Dat bedrag ramen we hier ook bij.

Huis aan huis
De tarieven zijn voor 2021 en volgende jaren aanzienlijk gestegen ten opzichte van een aantal jaren geleden, maar blijven ook de komende jaren onder het regulier-gehanteerde tarief. Abusievelijk is vorig jaar het budget naar beneden bijgesteld in plaats van verhoogd.

ICT kosten
Diensten van derden
In 2022 worden een aantal grote upgrades uitgevoerd voor een aantal applicaties en onze volledige GEO-omgeving. Een aantal werkzaamheden zijn vorig jaar uitgesteld, vanwege andere projecten, zoals werkzaamheden voor BGT of vanwege afhankelijkheden van andere projecten. Hierdoor moeten er dit jaar extra investeringen worden gedaan in software, maar vooral ook in dienstverlening van leveranciers. Het betreffen hier geen werkzaamheden die door Ons gedaan kunnen worden.

Onderhoud software (zowel incidenteel als structureel)
Naast het aanschaffen van nieuwe applicaties voor Vroegsignalering, Digitale Assistent (Robotisering) en contractmanagement grondzaken/vastgoed krijgen we dit jaar ook eenmalige kosten voor upgrades van een aantal applicaties. We hebben zorgvuldig afgewogen welke updates we wel/niet afnemen, maar sommige updates zijn we vanwege een afhankelijkheid ven een wettelijke verplichting gedwongen om af te nemen. Daarnaast zijn de kosten voor de jaarlijkse luchtfoto's de laatste jaren gestegen. Dit komt doordat wij luchtfoto's van hoge kwaliteit afnemen. Voordeel is dat werkzaamheden efficiënter vanaf de werkplek uitgevoerd kunnen worden. Het gaat hier om het bijhouden van onze basisadministratie BAG, BGT en WOZ, maar ook voor handhavingswerkzaamheden.

Digitale Dienstverlening
Bij de migratie naar het nieuwe zaaksysteem RX. Enterprise zijn onverwachte kosten naar voren gekomen voor koppelingen met andere applicaties die we al in gebruik hebben.

Kantoorartikelen
De afgelopen jaren is gebleken, mede door het digitale werken, dat er minder behoefte is aan kantoorartikelen en drukwerk. Hierdoor kan het budget verlaagd worden.

Beheer openbare ruimte door ROVA
Zie toelichting paragraaf 2.11.

Digitale begroting
De gemeenteraad wil graag een digitale begroting. Dit onderwerp is meerdere keren in de auditcommissie aan de orde gekomen. Er zijn presentaties geweest, er is gekeken en gesproken met andere gemeenten. Er is een programma van eisen opgesteld. Na de aanbesteding en het offertetraject starten we met de implementatie. Doel is om bij de Voorjaarsrapportage 2022 digitaal kunnen uitvoeren. Dat betekent een paralelproject voor begroting 2022. Voor de kosten van de applicatie ramen wij € 25.000. Voor de implementatie ramen wij € 40.000.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

Kapitaallasten Laptops en tablets
In 2022 zijn een aantal laptops en tablets technisch en financieel afgeschreven. Deze zullen worden vervangen in 2022. Daarnaast mag er vanaf de nieuwe raadsperiode geen vergoeding voor ICT-middelen meer gegeven worden aan de raads- en duoleden. Hiervoor zullen we laptops of tablets aanschaffen.

Kapitaallasten PC’s, laptops en monitoren
Vervangen van werkplekken. De pc's incl. monitoren en laptops zijn in 2024 technisch en financieel afgeschreven en zullen worden vervangen.

Taakveld 0.5 t-m 0.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding
De algemene dekkingsmiddelen worden gevormd uit een aantal structurele niet aan taakvelden gekoppelde inkomsten. Deze dekkingsmiddelen worden of van het Rijk (in de vorm van de algemene uitkering), van inwoners (in de vorm van heffingen) dan wel uit beleggingen verkregen.

Taakvelden

1. Treasury
2. Belastingen
3. Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
4. Overige baten en lasten

Doelen 2022
1. Kostendekkend maken rioolheffing.

Totaaloverzicht

Algemene dekkingsmiddelen

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	466.070	392.003	390.816	380.261	380.261
Mutaties Voorjaarsrapportage	5.700	-3.700	-3.000	-2.500	200
Voorjaarsrapportage 2021	**471.770**	**388.303**	**387.816**	**377.761**	**380.461**
Baten					
Gerapporteerd saldo	37.101.029	37.340.913	37.433.762	37.392.205	37.587.429
Mutaties Voorjaarsrapportage	655.047	19.473	16.885	16.894	16.916
Voorjaarsrapportage 2021	**37.756.076**	**37.360.386**	**37.450.647**	**37.409.099**	**37.604.345**
SALDO Algemene dekkingsmiddelen	**-37.284.306**	**-36.972.083**	**-37.062.831**	**-37.031.338**	**-37.223.884**

Financiële mutaties

	2021		2022		2023		2024		2025	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Autonome ontwikkelingen										
Decembercirculaire	-	239.910	-	19.473	-	16.885	-	16.894	-	16.916
Opschalingskorting	-	168.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Corona	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maartbrief 4e coronapakket	-	247.137	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Actualisatie Kap.lasten	5.700	-	-3.700	-	-3.000	-	-2.500	-	200	-
Saldo	**5.700**	**655.047**	**-3.700**	**19.473**	**-3.000**	**16.885**	**-2.500**	**16.894**	**200**	**16.916**

Decembercirculaire

De uitkomsten van het 3e pakket coronamaatregelen zijn verwerkt in de decembercirculaire 2020. Zie ook paragraaf 2.8. Er staan kosten tegenover in de programma's.

Opschalingskorting
De opschalingskorting |(voor 2021) maakte deel uit van het coronapakket in de septembercirculaire. In eerste instantie hebben we de COVID-19 middelen buiten de Najaarsrapportage 2020 en Begroting 2021 gehouden. Bij het raadsvoorstel[7] COVID-19 kosten overzicht en begrotingswijziging zijn de budgetten voor 2020 gewijzigd. Deze opschalingskorting betreft budget voor 2021 en nemen we nu mee. Er staan geen kosten tegenover.

Maartbrief 4e coronapakket
De uitkomsten van het 4e pakket coronamaatregelen worden nader toegelicht in paragraaf 2.9. Er staan kosten tegenover in de programma's.

Actualisatie kapitaallasten
Zie toelichting paragraaf 2.13.

[7] 22 december 2020.

Taakveld 0.10 Reserves

Inleiding
De mutatie bestemmingsreserves wordt apart gepresenteerd. In dit cijferoverzicht gaat het om de mutaties.

Totaaloverzicht

Programma 0.10 **Reserves**

	Meerjarenraming 2021-2025				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Gerapporteerd saldo	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	-	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2021	**25.000**	**25.000**	**25.000**	**25.000**	**25.000**
Baten					
Gerapporteerd saldo	2.062.672	704.339	575.486	490.552	490.552
Mutaties Voorjaarsrapportage	389.165	-8.750	-36.074	-30.277	-31.827
Voorjaarsrapportage 2021	**2.451.837**	**695.589**	**539.412**	**460.275**	**458.725**
SALDO programma 0.10	**-2.426.837**	**-670.589**	**-514.412**	**-435.275**	**-433.725**

Financiële mutaties

	2021		2022		2023		2024		2025	
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Autonome ontwikkelingen										
Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet	-	337.700	-	36.000	-	-	-	-	-	-
Actualisatie reserves	-	-60.535	-	-44.750	-	-32.824	-	-30.277	-	-31.827
Nieuwe beleidsvoorstellen										
Onttrekking bestemmingsreserve Duurzaamheid	-	112.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Regio Deal	-	-	-	-	-	-3.250	-	-	-	-
Saldo	**-**	**389.165**	**-**	**-8.750**	**-**	**-36.074**	**-**	**-30.277**	**-**	**-31.827**

<u>Onttrekking bestemmingsreserve omgevingswet</u>
De invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2022. In 2021 zullen de benodigde invoeringswerkzaamheden gerealiseerd moeten worden. Om dit te kunnen realiseren wordt verzocht om het geraamde budget voor 2022 naar voren te halen. Alle budgetten tot nu toe kunnen nog gehaald worden uit de bestemmingsreserve omgevingswet.

<u>Actualisatie reserves</u>
Actualisatie onttrekking bestemmingsreserve gemeentehuis door deze weer in overeenstemming te brengen met het plan om gedurende de looptijd van de afschrijving de beschikbare bestemmingsreserve gelijkmatig in verhouding tot de afschrijving te verdelen. Zie ook de toelichting in de Jaarrekening 2020.

Onttrekking bestemmingsreserve Duurzaamheid
Op 30 oktober 2018 is tijdens de raadvergadering via een amendement een bestemmingsreserve duurzaamheid in het leven geroepen voor maatregelen waarmee de gemeente snel aan de slag kan. Voor 2021 wordt €112.000 gevraagd voor de fossielvrije weken, duurzaamheidsbon 2021, permanente duurzaamheidsrubriek Westervelder, participatieproces regionale energiestrategie en het faciliteren van duurzaamheidsinitiatieven.

Regio Deal
Zie toelichting paragraaf 2.12.

Bijlagen

Bijlage 1: Investeringen GVVP

Wanneer het gehele GVVP zal worden overgenomen dan zullen de volgende budgetten en kredieten beschikbaar gesteld moeten worden voor de periode 2020-2025.

			Lasten over de jaren					
	Budget	Krediet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A Verkeersstructuur								
A1-1 herinrichting Ruiterweg/Darperkerkweg 60 km/u uur		100.000						
A1-2 herinrichting Midden/Oosteinde/Wapserveenseweg 60 km/uur		350.000						
A1-3 herinrichting Oude Willem 60 km/uur		175.000						
A1-4 herinrichting Appelschaseweg 60 km/uur		15.000					600	600
A2-1 afwaarderen Nieuw Ruiterweg Havelte 30 km/uur		75.000						
A2-2 afwaarderen Ruiterweg (Darp) 30 km/uur		75.000						
A2-3 afwaarderen Zuidstraat (Uffelte) 30 km/uur		75.000						
A2-4 afwaarderen Ruiterweg (Havelterberg) 30 km/uur		75.000						
A3 onderzoek routes vracht-/landbouwverkeer kernen	25.000							
A4 pilotproject sanering verkeersborden	20.000				20.000			
A5 Duurzaam Veilige weginrichting (jaarlijks)	25.000			25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
B Fiets								
B1-1 opwaarderen fietspad Doldersummerweg		550.000						
B1-2 opwaarderen fietspad Steenwijkerweg		315.000						
B2 recreatieve fietstructuur Bosrand	1.000			1.000				
B3-1 markering fietspaden		75.000				3.000	3.000	3.000
B3-2 veilige bermen fietspaden		50.000						2.000
B4 impuls voorzieningen fietsverkeer		750.000						
B5 actieprogramma fiets	15.000			7.500	7.500			
C Verkeersveiligheid								
C1 optimalisatie traject Koningin Wilhelminalaan/N353 (buitengebied)		100.000						
C2 aanpak bermen		500.000			4.000	4.000	8.000	8.000
C3 verkeersveiligheidscampagnes (jaarlijks)				25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
D Schoolroutes- en omgevingen								
D1 inrichten schoolzones		100.000						
E Recreatief en toeristisch verkeer								
E1 kwaliteitsimpuls parkeervoorzieningen		400.000					16.000	16.000
E2 aanvraag bewegwijzering	n.v.t.	n.v.t.						
F Verkeerseducatie								
F1 permanente verkeerseducatie (PVE) (jaarlijks) = afspraak gemeenten Drenthe			40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
G Parkeren								
G1 impuls gehandicaptenparkeerplaatsen		50.000			2.000	2.000	2.000	2.000
G2 onderzoek spreiding parkeren Frederiksoord	n.t.b.	n.t.b.						
H Duurzaamheid								
H1-1 Green Deal Openbaar toegankelijke elektrische laadinfrastructuur	n.v.t.	n.v.t.						
H1-2 Green Deal Autodelen 2.0	n.v.t.	n.v.t.						
H2 inventarisatie toegankelijkheid openbare ruimte	25.000			25.000				
H3 impuls toegankelijkheid in woonkernen		250.000						
I Overig								
I1 monitoringsplan verkeer 2020-2030 (jaarlijks)	5.000			5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
I1 monitoringsplan verkeer 2020-2030 (eenmalig)	10.000							10.000
I2 tussentijdse actualisatie GVVP	10.000							10.000
		4.080.000	40.000	128.500	128.500	104.000	124.600	146.600
Al gedekt uit de lopende budgetten (PVE)			40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Nog te dekken			0	88.500	88.500	64.000	84.600	106.600

Bijlage 2: Investeringen

Investeringen in:	progr.	2021	2022	2023	2024	2025
Laptops en tablets	0	-	45.000	-	-	-
PC's, laptops en monitoren	0	-	-	-	200.000	-
GVVP Fietspad Doldersummerweg	2	550.000	-275.000	-	-	-
GVVP Veilige bermen fietspaden	2	-	50.000	-	-	-
GVVP Impuls voorzieningen fietsverkeer	2	250.000	-	-	-	-
GVVP Impuls voorzieningen fietsverkeer	2	-	500.000	-	-	-
GVVP Markering fietspaden	2	25.000	-	-	-	-
GVVP Markering fietspaden	2	-	50.000	-	-	-
GVVP Opwaarderen fietspad	2	-	-	-	-	315.000
GVVP Impuls toegankelijkheid in woonkernen	2	250.000	-	-	-	-
GVVP Parkeervoorzieningen creëeren	2	-	200.000	-	-	-
GVVP Parkeervoorzieningen creëeren	2	-	-	200.000	-	-
Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	2	150.000	-	-	-	-
Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	2	-	150.000	-	-	-
Vervanging en reconstructie wegen	2	-	-	-	-	378.932
Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	2	-	-	-	-	15.000
Sportvelden	5	-	-	-	-	33.615
Riolering vrijverval	7	-	-	-	-	207.871
Riolering gemalen mechanisch/elektrisch	7	-	-	-	-	19.000
Riolering gemalen bouwkundig	7	-	-	-	-	95.000
Riolering drukriolering mechanisch/elektrisch	7	-	-	-	-	6.000
Riolering drukriolering bouwkundig	7	-	-	-	-	54.000
Riolering persleiding	7	-	-	-	-	14.000
Riolering milieumaatregelen	7	-	-	-	-	150.000
Riolering stedelijk watersysteem	7	-	-	-	-	46.600
Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen	7	45.000	45.000	-	-	-
Totaal Bechikbaar te stellen krediet		**1.225.000**	**720.000**	**200.000**	**200.000**	**1.288.418**

N.B. In bovenstaand overzicht is de subsidie van de provincie voor de Doldersummerweg al wel in mindering gebracht. De aanvraag is inmiddels ingediend, maar de toekenning is nog niet ontvangen. Wanneer de subsidie wordt afgewezen, zal het krediet opnieuw aan de raad worden voorgelegd.

Kapitaallasten van investeringen	progr.	2021	2022	2023	2024	2025
Kap.lasten Laptops en tablets	0	-	-	11.430	11.430	11.430
Kap.lasten PC's, laptops en monitoren	0	-	-	-	-	50.800
Kap.lasten GVVP 2020-2030	2	-	23.100	70.400	79.200	79.200
Kap.lasten Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	2	-	6.600	13.200	13.200	13.200
Kap.lasten Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen	7	-	-	8.723	8.723	8.723
Riolering	7	-	-	-	-	592.471
Kapitaallasten Totaal		**-**	**29.700**	**103.753**	**112.553**	**755.824**

Dekking riolering uit voorziening	**-**	**-**	**-**	**-**	**592.471**

Bijlage 3: Groot onderhoud wegen volgens MJOP

Omschrijving	Progr.	2021	2022	2023	2024	2025
Grootonderhoud wegen	2	1.798.776	-	-	-	-
Grootonderhoud wegen	2	-	610.506	-	-	-
Grootonderhoud wegen	2	-	-	333.437	-	-
Grootonderhoud wegen	2	-	-	-	860.243	-
Grootonderhoud wegen	2	-	-	-	-	1.274.095
Totaal Groot onderhoud wegen		**1.798.776**	**610.506**	**333.437**	**860.243**	**1.274.095**

Het groot onderhoud 2021-2024 is reeds meegenomen in de begroting 2021. In deze Voorjaarsrapportage wordt gevraagd om vrijgave van het bedrag van € 1.274.095 voor 2025.

Bijlage 4: Volledig overzicht investeringen 2021 – 2025.

Omschrijving	Progr.						t.l.v.	Kapitaallasten				
		2021	2022	2023	2024	2025	Voorz.	2021	2022	2023	2024	2025
Verv. PC, laptops, monitoren (2020)	0	5.527	-	-	-	-		118	8.890	8.842	8.802	8.776
EN Robotisering	0	15.000	-	-	-	-		-	3.060	3.042	3.027	3.018
Laptops en tablets	0	-	45.000	-	-	-		-	-	11.430	11.430	11.430
PC's, laptops en monitoren	0	-	-	-	200.000	-		-	-	-	-	50.800
Vervanging telefooncentrale gemeentehuis (2016)	0	80.000	-	-	-	-		-	8.320	8.252	8.192	8.168
Aanpassingen gemeentehuis Diever	0	59.342	-	-	-	-		1.855	19.525	19.203	18.898	18.845
VW Caddy (2021)	0	-	-	42.000	-	-		-	-	-	3.357	3.347
Vervanging Claas Arion 510 Tractor (2022)	0	-	-	-	80.000	-		-	-	-	-	6.394
Vervanging Nido Stratos natstrooimachine (2018)	0	57.000	-	-	-	-		-	7.353	7.300	7.253	7.232
MAN TGS 18-320 (2020)	0	275.000	-	-	-	-		-	22.254	22.042	21.852	21.788
VW Transporter gesloten (2020)	0	-	61.000	-	-	-		-	-	6.313	6.265	6.246
Zoutstrooier Epoke LBO (2022)	0	35.000	-	-	-	-		-	4.515	4.482	4.454	4.441
Zoutstrooier Sirius (2022)	0	-	40.000	-	-	-		-	-	3.217	3.188	3.178
Zoutstrooier Sirius (2022)	0	-	40.000	-	-	-		-	-	3.217	3.188	3.178
Schliessing houtversnipperaar (2022)	0	-	56.000	-	-	-		-	-	4.504	4.463	4.450
VW Transporter	0	48.000	-	-	-	-		-	4.992	4.951	4.915	4.901
Bedrijfsauto	0	145.000	-	-	-	-		-	15.080	14.957	14.848	14.805
Investering hulpstukken kraan	0	-	20.000	-	-	-		-	-	2.070	2.054	2.048
Renovatie sportvelden (2021)	5	33.615	-	-	-	-		-	1.815	1.792	1.771	1.766
Renovatie sportvelden (2022)	5	-	33.615	-	-	-		-	-	1.798	1.776	1.771
Renovatie sportvelden (2023)	5	-	-	33.615	-	-		-	-	-	1.782	1.776
Renovatie sportvelden (2024)	5	-	-	-	33.615	-		-	-	-	-	1.782
Sportvelden (2025)	5	-	-	-	-	33.615		-	-	-	-	-
Holtingerpoort aanpassingen info centrum	5	7.113	-	-	-	-		2.856	3.229	3.190	3.154	3.145
Parkeerterrein Frederiksoord (2021)	5	300.000	-	-	-	-		-	13.200	13.008	12.828	12.792
Riolering vrijverval (2020)	7	184.831	-	-	-	-	Ja	184.831	-	-	-	-
Riolering vrijverval (2021)	7	222.784	-	-	-	-	Ja	222.784	-	-	-	-
Riolering vrijverval (2022)	7	-	125.863	-	-	-	Ja	-	125.863	-	-	-
Riolering vrijverval (2023)	7	-	-	124.170	-	-	Ja	-	-	124.170	-	-
Riolering vrijverval (2024)	7	-	-	-	195.251	-	Ja	-	-	-	195.251	-
Riolering vrijverval (2025)	7	-	-	-	-	207.871	Ja	-	-	-	-	207.871
Riolering gemalen mech/elektr (2023)	7	-	-	20.000	-	-	Ja	-	-	20.000	-	-
Riolering gemalen bouwkundig (2023)	7	-	-	151.000	-	-	Ja	-	-	151.000	-	-
Riolering gemalen bouwkundig (2024)	7	-	-	-	13.000	-	Ja	-	-	-	13.000	-
Riolering gemalen mechanisch (2024)	7	-	-	-	79.000	-	Ja	-	-	-	79.000	-

(vervolg)

Omschrijving	Progr.						t.l.v.	Kapitaallasten				
		2021	2022	2023	2024	2025	Voorz.	2021	2022	2023	2024	2025
Riolering gemalen mechanisch/elektrisch (2025)	7	-	-	-	-	19.000	Ja	-	-	-	-	19.000
Riolering gemalen bouwkundig (2025)	7	-	-	-	-	95.000	Ja	-	-	-	-	95.000
Riolering Drukriolering mech/elektr (2020)	7	24.074	-	-	-	-	Ja	24.074	-	-	-	-
Riolering drukriolering mech/elektr (2021)	7	33.000	-	-	-	-	Ja	33.000	-	-	-	-
Riolering drukriolering mech/elektr (2022)	7	-	432.000	-	-	-	Ja	-	432.000	-	-	-
Riolering drukriolering mech/elektr (2023)	7	-	-	18.000	-	-	Ja	-	-	18.000	-	-
Riolering drukriolering mechanisch/elektrisch (2025)	7	-	-	-	-	6.000	Ja	-	-	-	-	6.000
Riolering bouwkundig (2022)	7	-	17.000	-	-	-	Ja	-	17.000	-	-	-
Riolering drukriolering bouwkundig (2025)	7	-	-	-	-	54.000	Ja	-	-	-	-	54.000
Riolering persleiding (2022)	7	27.000	-	-	-	-	Ja	27.000	-	-	-	-
Riolering persleiding (2024)	7	-	-	-	67.000	-	Ja	-	-	-	67.000	-
Riolering persleiding (2025)	7	-	-	-	-	14.000	Ja	-	-	-	-	14.000
Riolering milieumaatregelen (2020)	7	129.209	-	-	-	-	Ja	129.209	-	-	-	-
Riolering milieumaatregelen (2021)	7	150.000	-	-	-	-	Ja	150.000	-	-	-	-
Riolering milieumaatregelen (2022)	7	-	150.000	-	-	-	Ja	-	150.000	-	-	-
Riolering Milieumaatregelen (2023)	7	-	-	150.000	-	-	Ja	-	-	150.000	-	-
Riolering milieumaatregelen (2024)	7	-	-	-	150.000	-	Ja	-	-	-	150.000	-
Riolering milieumaatregelen (2025)	7	-	-	-	-	150.000	Ja	-	-	-	-	150.000
Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2021)	7	46.600	-	-	-	-	Ja	46.600	-	-	-	-
Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2022)	7	-	46.600	-	-	-	Ja	-	46.600	-	-	-
Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2023)	7	-	-	46.600	-	-	Ja	-	-	46.600	-	-
Riolering stedelijk watersysteem (2024)	7	-	-	-	46.600	-	Ja	-	-	-	-	-
Riolering stedelijk watersysteem (2025)	7	-	-	-	-	46.600	Ja	-	-	-	-	46.600
Begraafplaats Havelte (2020)	7	21.000	-	-	-	-		-	1.699	1.683	1.669	1.664
Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen	7	45.000	45.000	-	-	-		-	-	8.723	8.723	8.723
Totaal Economisch Nut:		**1.944.095**	**1.112.078**	**585.385**	**864.466**	**626.086**		**822.326**	**885.396**	**663.787**	**662.139**	**808.937**

Dekking riolering uit de voorzieningen	**817.498**	**771.463**	**509.770**	**550.851**	**592.471**		**817.498**	**771.463**	**509.770**	**504.251**	**592.471**

(vervolg)

Omschrijving	Progr.							Kapitaallasten				
		2021	2022	2023	2024	2025		2021	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijk Nut												
Vervanging + reconstructie wegen (2020)	2	165.686	-	-	-	-		3.445	45.188	44.531	43.914	43.791
Reconstructie dorpskern Diever (2017)	2	-278.949	-	-	-	-		8.116	77.000	75.880	74.830	74.620
Fietspad De Vennen - De Mussels	2	48.357	-	-	-	-		1.207	15.400	15.176	14.966	14.924
Vervanging en reconstructie wegen (2021)	2	299.000	-	-	-	-		-	13.156	12.965	12.785	12.749
Vervanging M.A. Naamen van Eemneslaan (2018)	2	85.894	-	-	-	-		1.496	20.240	19.946	19.670	19.614
Ruimtelijk actieplan Havelte	2	894.581	-	-	-	-		5.886	104.106	102.591	101.172	100.888
Reconstructie en vervanging wegen	2	-	830.000	-	-	-		-	-	36.105	35.590	35.491
Herontwikkeling locatie Dingspilhuus	2	332.099	-	-	-	-		1.952	36.080	35.555	35.063	34.965
Reconstructie wegen	2	-	-	200.000	-	-		-	-	-	8.600	8.576
Verv.reconstructie wegen	2	-	-	-	1.116.366	-		-	-	-	-	48.004
Investering bermverharding (2021)	2	125.000	-	-	-	-		-	5.500	5.420	5.345	5.330
Fietspaden (2020)	2	205.000	-	-	-	-		-	9.020	8.889	8.766	8.741
AC Idehof (2020)	2	35.000	-	-	-	-		-	1.540	1.518	1.497	1.492
GVVP Fietspad Doldersummerweg	2	550.000	275.000	-	-	-		-	-	12.100	12.100	12.100
GVVP Veilige bermen fietspaden	2	-	50.000	-	-	-		-	-	2.200	2.200	2.200
GVVP Impuls voorzieningen fietsverkeer	2	250.000	-	-	-	-		-	11.000	11.000	11.000	11.000
GVVP Impuls voorzieningen fietsverkeer	2	-	500.000	-	-	-		-	-	22.000	22.000	22.000
GVVP Markering fietspaden	2	25.000	-	-	-	-		-	1.100	1.100	1.100	1.100
GVVP Markering fietspaden	2	-	50.000	-	-	-		-	-	2.200	2.200	2.200
GVVP Opwaarderen fietspad Steenwijkerweg	2	-	-	-	-	315.000		-	-	-	-	-
GVVP Impuls toegankelijkheid in woonkernen	2	250.000	-	-	-	-		-	11.000	11.000	11.000	11.000
GVVP Parkeervoorzieningen creëeren	2	-	200.000	-	-	-		-	-	8.800	8.800	8.800
GVVP Parkeervoorzieningen creëeren	2	-	-	200.000	-	-		-	-	-	8.800	8.800
Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	2	150.000	-	-	-	-		-	6.600	6.600	6.600	6.600
Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	2	-	150.000	-	-	-		-	-	6.600	6.600	6.600
Vervanging en reconstructie wegen	2	-	-	-	-	378.932		-	-	-	-	-
Evenementen terrein Uffelte	2	78.818	-	-	-	-		5	3.520	3.469	3.421	3.411
Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	2	15.000	-	-	-	-		-	660	650	641	640
Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	2	-	15.000	-	-	-		-	-	653	643	641
Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	2	-	-	15.000	-	-		-	-	-	645	643
Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	2	-	-	-	15.000	-		-	-	-	-	645
Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	2	-	-	-	-	15.000		-	-	-	-	-
Totaal Maatschappelijk Nut		**3.230.486**	**2.070.000**	**415.000**	**1.131.366**	**708.932**		**22.106**	**361.109**	**446.946**	**459.948**	**507.566**

.

Bijlage 5: Overzicht ontwikkelingen Voorjaarsrapportage.

(min lasten is toename kosten, min baten is lagere baten)

Omschrijving	**B/L:**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**toelichting**
Actualisatie Grex	B	-329.975	668.214	-165.396	287.574	-145.644	neutraal
Actualisatie Grex	L	329.975	-668.214	165.396	-287.574	145.644	neutraal
Actualisatie Kap.lasten	L	-25.540	-16.440	-11.710	20.550	547.520	A wegen; D riolering 2021
Bijstellen budget participatie	L	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	
Regio Deal	B	437.334	349.866	84.217	-	-	neutraal tussen jaren
Regio Deal	L	-376.253	-236.599	-258.568	-	-	neutraal tussen jaren
Totaal - administratieve correcties		**10.541**	**21.827**	**-236.061**	**-29.450**	**497.520**	
Actualisatie doorbelasting gebouwen	B	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	
Actualisatie doorbelasting gebouwen	L	2.100	2.100	2.100	2.100	2.500	
Actualisatie groot onderhoud wegen	L	-	-	-	-	-413.852	A wegen
Actualisatie onderhoud kunstwerken	L	-6.210	-534	11.540	-556	-166.485	bijstelling o.b.v MJOP
Actualisatie reserves	B	-60.535	-44.750	-32.824	-30.277	-31.827	
Actualisatie Voorzieningen	L	344.320	534	-11.540	556	29.487	D riolering 2021
Archeologie	L	20.000	-	-	-	-	
Beheer openbare ruimte door ROVA	L	-233.020	-250.977	-62.577	-1.377	-11.377	
Bijstelling budget Jeugdhulp	L	-493.000	-	-	-	-	
Correctie dotatie MJOP Kunstwerken	L	-45.000	-	-	-	-	
Decembercirculaire	B	239.910	19.473	16.885	16.894	16.916	neutraal 3e corona
Duurzame landbouw	L	-14.900	-14.900	-14.900	-14.900	-14.900	
Gladheidsbestrijding	L	-12.000	-	-	-	-	
Graafvergoeding en toezicht aanleg glasvezelnetwerk	B	80.000	20.000	-	-	-	neutraal baten en lasten twee jaar
Graafvergoeding en toezicht aanleg glasvezelnetwerk	L	-40.000	-60.000	-	-	-	neutraal baten en lasten twee jaar
GVVP 2020-2030	L	-33.500	-7.500	-	-	-	
Huis aan huis	L	-4.650	-7.650	-13.650	-13.650	-13.650	
ICT kosten	L	-146.200	-59.200	-59.200	-59.200	-59.200	
Indexering huur	B	615	615	615	615	615	

Omschrijving	B/L:	2021	2022	2023	2024	2025	toelichting
Indexering huur Brede School De Twingel	B	2.200	2.700	3.200	3.700	4.200	
Inhuur snippergroen	B	15.000	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Inhuur snippergroen	L	-15.000	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Invoering Omgevingswet	L	-337.700	-36.000	-	-	-	neutraal onttr. bestemmingsreserve
Kantoorartikelen	L	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
Ondergrondse containers Wapse	L	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	
ONS bijdrage gemeenschappelijke regeling	L	-37.500	-44.095	-44.095	-44.095	-44.095	
Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet	B	337.700	36.000	-	-	-	neutraal onttr. bestemmingsreserve
Opschalingskorting	B	168.000	-	-	-	-	
Participatie Tozo	B	2.336.923	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Participatie Tozo	L	-2.336.923	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Sportakkoord	B	20.000	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Sportakkoord	L	-20.000	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Tegemoetkoming dorpshuizen	L	-12.802	-	-	-	-	
Tijdelijke formatieuitbreiding VTH	B	150.000	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Tijdelijke formatieuitbreiding VTH	L	-150.000	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
TONK bijdrage	B	818.008	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
TONK bijdrage	L	-861.995	-	-	-	-	neutraal baten en lasten
Verkiezingen	L	-7.500	-10.000	-	-	-	
Vervangen defecte openbare verlichting	L	-38.200	-38.200	-38.200	-38.200	-38.200	
Totaal - autonome ontwikkelingen		**-363.359**	**-483.884**	**-234.146**	**-169.890**	**-731.368**	
Subsidie Oud papier	L	-136.500	-	-	-	-	
Subsidie woningbouwprojecten	B	71.143	-	-	-	-	
Subsidie woningbouwprojecten	L	-56.914	-14.229	-	-	-	
Totaal - collegebesluiten		**-122.271**	**-14.229**	**-**	**-**	**-**	
Kap.lasten GVVP 2020-2030	L	-	-23.100	-70.400	-79.200	-79.200	
Kap.lasten Laptops en tablets	L	-	-	-11.430	-11.430	-11.430	
Kap.lasten PC's, laptops en monitoren	L	-	-	-	-	-50.800	
Kap.lasten Vervangen armaturen en verouderde lichtmasten	L	-	-6.600	-13.200	-13.200	-13.200	
Kap.lasten Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen	L	-	-	-8.723	-8.723	-8.723	
Riolering	L	-	-	-	-	-592.471	B neutraal riolering

Omschrijving	B/L:	2021	2022	2023	2024	2025	toelichting
Vrijval voorz riolering	L	-	-	-	-	592.471	B neutraal riolering
Totaal - investeringen		**-**	**-29.700**	**-103.753**	**-112.553**	**-163.353**	
3e Coronapakket	L	-207.269	-	-	-	-	neutraal 3e corona
4e Coronapakket Eenzaamheid en ouderen	L	-85.630	-	-	-	-	neutraal 4e corona
4e Coronapakket Jeugdzorg	L	-60.000	-	-	-	-	neutraal 4e corona
4e Coronapakket Jongerenwerk	L	-15.950	-	-	-	-	neutraal 4e corona
Digitale begroting	L	-65.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	
Duurzaamheid	L	-112.000	-	-	-	-	C neutraal onttr. bestem.reserve
Frisse start na Corona	B	50.000	-	-	-	-	
Frisse start na Corona	L	-50.000	-	-	-	-	
Jaarlijks onderhoud Brede School De Twingel	L	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	
Maartbrief 4e coronapakket	B	247.137	-	-	-	-	neutraal 4e corona
Natuur en Landschap	L	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	
Onttrekking bestemmingsreserve Duurzaamheid	B	112.000	-	-	-	-	C neutraal onttr. bestem.reserve
Vervolgonderzoek sport Havelte	L	-25.000	-	-	-	-	
Totaal - nieuwe beleidsvoorstellen		**-223.712**	**-37.000**	**-37.000**	**-37.000**	**-37.000**	
Minimabeleid	L	-76.000	-76.000	-76.000	-76.000	-76.000	
Verkoop grond Pottendijk	B	18.479	-	-	-	-	
Verkoop grond Pottendijk	L	-18.479	-	-	-	-	
Totaal - raadsbesluiten		**-76.000**	**-76.000**	**-76.000**	**-76.000**	**-76.000**	
Totaal mutaties voorjaarsrapportage		**-774.801**	**-618.987**	**-686.960**	**-424.893**	**-510.201**	
Dorpsgemeenschappen	L	4.850	4.850	4.850	4.850	4.850	
Respijtzorg	L	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Subsidies	L	4.765	30.082	30.082	30.082	30.082	
Tegemoetkoming zorgkosten	L	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	
Totaal - bezuinigingen		**39.615**	**64.932**	**64.932**	**64.932**	**64.932**	

Vaststellingsblad Voorjaarsrapportage 2021

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 6 juli 2021.

de voorzitter,	de griffier,
H. Jager	R. Weernekers